

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 1
Sausio - January 6, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Valst. departamentas patarė prezidentui, kad JAV pasitrauktų iš Unesco (J.T. švietimo, mokslo ir kultūros org-ja) 1985 m., nes ši organizacija virto radikalių ir prieš Vakarų nukreiptos politikos vykdytoja. Jos biudžetas, kuriam JAV mokesčiai sudaro 25 proc., kasmet auga ir tarnautojų skaičiai didėja.

Sov. S-gos prezidentui Andropovui nedalyvavus ir gruodžio 27 įvykusiame komunistų partijos centro komiteto posėdyje, vakarai samprotuoja, kad jis serga inkstų liga, diabetine nephropatija, dėl kurios jo kraujas turi būti periodiškai valomas dializės būdu. Operacija esanti neįmanoma dėl susilpnėjusios jo būklės.

Popiežius Jonas Paulius pasmerkė branduolinių raketų skaičiaus augimą Europoje, bet pabrėžė, kad karo pradžia prasideda žmogaus širdy ir kad žmogus, o ne jo kardas užmuša kitą žmogų.

Italijos prezidentas Sandro Pertini pareiškė, kad Palestinos išlaisvinimo organizacijai pasitraukus iš Libano Tripolio, Italijai nebesa reikalo kištis į Italijos visai neliečiantį karą, ir pasiūlė jai atitraukti iš Libano savo taikos priežiūros dalinius.

Sirijos prezidentas Hafez al-Assad pareiškė, kad Sirija ir Libanas sudaro vieną ir tą pačią tautą, nors ir padalytą į atskiras valstybes, ir pasiūlė Prancūzijai šį faktą gerai išdėmėti ir nesileisti, kad JAV įtrauktų ją į jų dominuojamą daugia-valstybinį tinklą.

Prezidentas Reagan yra įsitikinęs, kad PLO (Palestinos išlaisvinimo organizacija) skilimas ir jos pirmininko Yasir Arafat susitikimas su Egipto prezidentu Hosni Mubarak sudarys naują akstiną Artimųjų Rytų taikos planui atgaivinti — įsteigti su Jordanu sufederuotą palestiniečių vienetą vakariniame Jordano krante ir Gazos ruože, — bet Izraelis ir Amerikos žydai šiam planui griežtai priešinosi, nes tada Izraelis turėtų užšaldyti ir savo kolonijų steigimą jo okupuotose arabų žemėse.

Prieš kurį laiką Nikaragvos vyriausybė buvo paskelbusi, kad ten veikiančieji partizanai yra nužudę Romos katalikų amerikietį vyskupą Salvador Schlaeffer, bet po kelių dienų vyskupas su 1300 Miskito indėnų pasirodė Hondure, o iš ten atvyko į JAV ir pareiškė, kad indėnai pasitraukė iš Nikaragvos savanoriškai. Jis taip pat apkaltino Nikaragvos vyriausybę, kad ji virto marksistinė ir komunistinė ir persekioja katalikų Bažnyčią ir indėnus.

Salvadoro parlamento pirmininku vietoj pasitraukusio Roberto d'Aubuisson, kuris kandidatuoja į krašto prezidentus, buvo išrinkta parlamento vice-pirmininkė dr. Maria Julia Castillo, konservatyvios Autentiškos institucinės Salvadoro partijos narė.

Lenkijos vyriausybė paleido iš kalėjimo 30 politinių kalinių.

Popiežius Jonas Paulius II paragino pasaulio valstybes mažiau leisti pinigų ginklaviams ir skirti jų daugiau badaujantiems vaikams gelbėti. Jis taip pat ragino pasaulio valstybes sutarti dėl lygių ir garbingų sprendimų pasaulio krizėm pašalinti ir pasiūlė tarpininkauti, naikinant tarptautinių santykių nesutarimus ir neapykantą.

KAPČIAMIESČIO JAUNIMAS KOVOJA

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 58

SOVIETINĖJE MOKYKLOJE

Nutraukite bedievių išpuolius prieš tikinčiuosius

Lazdijai. 1983 balandžio 17 Lazdijų rajono jaunimo atstovai parašė LTSR Prokurorui tokio turinio pareiškimą:

"1983 m. kovo 20 d. grįžtant iš rekolekcijų į savo parapiją, buvo milicijos sulaikytas Šlavantų kunigas J. Zdebskis.

Nesulaukę mišioms, grupė tikinčiųjų išvyko kunigo ieškoti. Pastebėję prie Lazdijų VR skyrus kunigo automobilį, tikintieji subruzdėjo į miliciją ir reikalavo paleisti, deja, jau nebe pirmą kartą grubiai šantažuojama, sulaikoma ir persekiojama kuniga.

Tačiau milicija ir saugumas įsakė visiems skubiai išsiskirstyti. Buvo suimti keli asmenys, jų tarpe ir Leipalingio vidurinės mokyklos mokytojas A. Grigas už tariamą viešosios tvarkos pažeidimą.

Kunigą J. Zdebskį mes pažįstame kaip kilnų, drąsų didelės dvasios ir aukos kunigą, o mokytoją A. Grigą kaip taurų, reiklų, tiesų ir neveidmainį. Nors mokytojavo, tačiau sekmadeniais visada išklausedavo mišias, neretai net ir savo parapijos bažnyčioje.

Todėl Lazdijų rajono švietimo skyriaus ir saugumo buvo diskriminuojamas, kaltinamas neidėjiška, nemoksliška pozicija, nekryptingu materialistinės pasaulėžiūros ugdymu ir dažnai prievartaujamas savo noru parašyti pareiškimą, atsisakant dirbti mokytoju.

Mūsų manymu, Lazdijų rajono saugumui mokytojo A. Grigo atvykimas kovo 20 su kitais tikinčiais vaduoti kun. J. Zdebskį buvo gera asmeninė paskata ir pretekstas jį sulaikyti ir nubausti už tariamą viešosios tvarkos pažeidimą, kad būtų galima kaip "pavojingiausia bacilą" pašalinti iš Leipalingio vidurinės mokyklos.

Tai patvirtina 1983 m. kovo 29 d. Lazdijų rajoninio laikraščio neetatinio bendradarbio A. Petraičio straipsnio "Blogas pedagogo pavyzdys" išpuolis prieš mokytoją A. Grigą. Cituojame: "... prie rajono vidaus reikalų skyriaus A. Grigas elgėsi įžūliai, triukšmavo, neklusė milicijos darbuotojų, kurstė kitus neklausyti teisėtų milicijos darbuotojų reikalavimų. Rajono liaudies teismas už piktybišką milicijos pareigūnų teisėtų reikalavimų nevykdymą A. Grigą nubaudė 15 parų arešto".

Deja, visi esantys tvirtina visai ką kitą. A. Grigas elgėsi taktiškai ir ramiai paaiškino, jog jie nepasitrauks, kol nepaleis kunigo J. Zdebskio, ir kad tikinčiųjų pareiga užstoti ir ginti savo kunigą. Todėl Lazdijų rajono milicijos ir saugumo darbuotojai turėtų būti patraukti baudžiamon atsakomybėn pagal LTSR BPK 186 str. už neteisėtą asmenybės įtarimą ir sulaikymą.

Pagaliam jie tikriausiai nežino ar neprisiminė, kad visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, kurią saugoti ir gerbti pasirašė ir Tarybų Sąjungos vadovai, 19 straipsnyje rašoma, jog "žmogus turi teisę į įsitikinimų ir jų išreiškimo laisvę", t.y. teisę laisvai reikšti savo mintis ir sprendimus žodžiu ir raštu. O taip pat dar mokyklos suole įkaltos TSRS konstitucijos 57 str., kur teigiama, kad "gerbti piliečių asmenybę, saugoti jų

teises ir laisves — visų valstybės organų visuomeninių organizacijų ir pareigūnų pareiga."

Lietuvos TSR Prokurore, mes reikalaujame nutraukti melu ir smurtu pagrįstą nekaltų žmonių šantažavimą, išlaisvinti kun. A. Svarinską, neliesti kun. J. Zdebskio ir kitų drąsių, uolių ir pasiaukojusių kunigų, tuoj pat paleisti mokytoją A. Grigą ir netrukdyti jam mokytojo darbo.

Šito reikalaujame ne tik mes vieni. Tai yra visos Lietuvos tikinčiųjų ir jaunimo vieningas šauksmas nutraukti bedievių aršius išpuolius prieš tikinčiuosius."

1983 m. 76 parašai
Didysis Penktadienis
Lazdijų rajono jaunimas

Neleidžia lankyti areštuoto mokytojo

Kapčiamiestis (Lazdijų rajonas). 1983 kovo 29 grupelė moksleivių nuvyko į Lazdijų Vidaus reikalų skyrių aplankyti neteisėtai areštuoto Leipalingio vid. mokyklos mokyto. A. Grigo.

Jaunuoliams paklausus, ar negalima būtų pamatyti mokytoją, budintis milicininkas Stravinskas, net neparodęs savo dokumentų, reikalavo atvykusiems pasisakyti savo pavardes, o kai jie atsisakė patenkinti milicininko smalsumą, pareigūnas ėmė

šaukti ir bauriausius juos įžeidinėti. Pagaliau milicininkas pakvietė vaikų kambario inspektorių ir daugiau pareigūnų. Į kabinetą įsiveržė įtūžusi kažkokia rusė ir pradėjo plūsti bauriausiais žodžiais, grūmoti kumščiais ir pan.

Išbartą jaunimą keturi pareigūnai nuvedė į saugumiečio kabinetą. Nepilnamečių reikalų inspektorių pasakė mokinių pavardes ir reikalavo pasirašyti, tačiau šie nesutiko. Saugumietis Orliovas rusiškai paklausė, ar jie pasirašė po velykiniu sveikinimu, adresuotu mokyto. A. Grigui.

Mokiniai nustebo, — kaip galėjo laiškas, adresuotas mokyto. A. Grigui, patekti saugumiečiams. Po tardymo čekistas griežtai pareikalavo jaunimą pasirašyti, bet jie atsisakė.

Išleidžiant mokinius, saugumietis išpėjo, jog, pasibaigus mokinių atostogoms, į mokyklą atvažiuos jų atstovas.

Veiksmai už bažnyčios jau yra politika

1983 balandžio 1 Kapčiamiesčio vid. mokyklos pedagogų posėdyje buvo svarstoma IX kl. mok. Alės Žibūditės ir XI kl. mokinių — Almos Žibūditės ir Gento Sakavičiaus elgesys ir

(nukelta į 2 psl.)

N. SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI PASIEKĖ VAKARUS

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad Nijolės Sadūnaitės prisiminimai pasiekė Vakarų. Ji slapstosi nuo saugumo, kuris nuo 1982 lapkričio mėn. rimtai jai grasina areštu.

Prisiminimai, pavadinti "Kaip patekau į KGB objektą?", jaudinančiai nušviečia jos pergyvenimus arešto ir įkalinimo metu bei apibūdina vėliausius įvykius, kurie privertė ją slapstytis.

Kalbėdama apie savo brolio persekiojimą, Sadūnaitė rašo, kad saugumiečiai, "keršydami man, nutarė, kaip jau anksčiau žadėjo, susidoroti su mano broliu: sufabrikavo iš piršto išlaužtą bylą, uždarė į psichiatrinę, bet pamatė, kad aš jiems daug kur kliudau — ypač jie bijo viešumos, pasaulio protestų, kas brolių ir išgelbėjo, nutarė izoliuoti mane — pasodinti į kalėjimą. KGB labiausiai pykina, kai jų nusikalstami darbai, kaip įvykę faktai, perduodami už sienę. Tada vargšeliai šaukia, kad juos šmeižia, jog nekaltus žmones sodina į kalėjimus, psichiatrines"...

Sadūnaitė iškelia ir kitą graudinantį pergyvenimą, įvykusi tretyje Bogučanuose, Kalėdų švenčių metu, kai ji buvo paguldyta sveikatos patikrinimui į terapinį skyrių.

Ji pasakoja: "Kaip šiandien įvykusią baisią tragediją prisimenu 1977 šv. Kūčių vakarą. Į mūsų palatą atėjo jaunutė sanitarė ir drebančiu iš susijaudinimo balsu papasakojo savo pažįstamai ligonei, kad ginekologiniame skyriuje gimusių mergytę išmetė į nekūrenamą sandėliuką, o ji antrą parą verkia ir nemiršta... Paprasčiau sanitarės, kad mane ten nuvestų. Su savimi pasiėmiau svaračius. Ant baltai nudažyto staluko, planamė vystyklėlyje suvyniota, gulėjo maža mergytė,

jau pamėlynavusiu nuo šalčio veidelėliu. Kai ranka prisiliečiau prie jos, ji nusilpusiu balseliu pravirko. Pakrikštijau ją ir, skubiai išėjusi į med. seserų kabinetą, radau jas linksmai bešnekučiuojančias... Susijaudinus paklausiau, kodėl jos išmetė nekaltą kūdikį bado ir šalčio mirčiai. Jos man atkrito: 'Ne tavo reikalas! Gydytoja geriau žino, kam gyventi, o kam mirti'... Niekad gyvenime neturėjų tokių liūdnu šv. Kalėdų. Mergytė išgyveno iki ryto, o kai atėjusiai į ginekologiją gydytojai-akušerai apie tai pranešiau, ji pasakė: 'Seniai ją reikėjo išmesti į pamazgų kibirą!'

Sadūnaitė rašo, kad "daug kartų, įvairiais sumetimais manęs ieškojo KGB ir milicija. Tų 'draugų' vengiu tik todėl, kad noriu, kiek Viešpats laimins, dar šiek tiek patarnauti žmonėms, kovojantiems už tiesą ir savo teises. Su džiaugsmu esu visada pasiruošusi už tai eiti į kalėjimą ir, jei Viešpats suteiktų tokią malonę, mirti".

Be kita ko, Sadūnaitė praneša, kad "1983 birželio 13 aš iš Maskvos pašto registruotais laiškais išsiunčiau Andropovui ir SSSR prokurorui pareiškimų dėl kun. Alfonso Svarinsko neteisingo nuteisimo ir kun. Sigito Tamkevičiaus nusikalstamo suėmimo ir įkalinimo KGB rūsiuose, šmeižikiškai jį apkaltinus antisovietine veikla. Po šiais pareiškimais pasirašė dešimtys tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų. Visus šiuos pareiškimus išsiunčiau savo vardu ir savo atgaliiniu adresu. KGB, negalėdami atkeršyti man asmeniškai, ėmė terorizuoti brolio žmoną. Tebūnie Viešpats visiems gailestingas!"

Prisiminimai, kurie surašyti į 12 puslapių (ant abiejų pusių), datuoti 1983 spalio 7.

KAIP AMERIKOS ŽYDAI RŪPINASI LIETUVA

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad pastaruoju metu padidėjo Amerikos žydų organizuota akcija už Lietuvą.

Katalikės vienuolės seselės Ann Gillen vadovaujamas vienetas už Sovietijos žydus renka parašus įvairiose Amerikos bažnyčiose, sinagogose bei kolonijose dėl Klaipėdos bažnyčios sugrąžinimo. Į šį judėjimą dabar įsijungė ir kita organizacija — CREED (Christian Rescue Effort for the Emancipation of Dissidents) Washington. Peticijas bei suglaustą Klaipėdos bažnyčios konfiskavimo istoriją šiam tikslui paruošė ir skleidžia Lietuvių Informacijos Centras.

Hanukos bei Kalėdų švenčių proga seselė Gillen paskelbė laiško rašymo vėjų Sovietų Sąjungoje įkalinimui bei gvenantiems. Lietuviškus adresus parūpino Lietuvių Informacijos Centras. Jų sąrašas buvo išspausdintas įvairiuose Amerikos laikraščiuose.

Seselei Gillen raginant, jos rėmėjai pradėjo susirašinėti su lietuviais kalimais. New Yorke dirbantis Amerikos Žydų Komiteto pareigūnas, su kuriuo Lietuvių Informacijos Centras palaiko ryšius, solidarumo dvasioje sistemingai siunčia sveikinimus kun. Alfonsui Svarinskui. Kun. Svarinskas šiuo metu atlieka 10 metų bausmę Permės lagery už religinę veiklą. Jam galima siųsti laiškus šiuo adresu: 618263 Permskaya obl., Chusovskoy r-n, pos. Kuchino, uchr. VS-389/36.

Seselės Gillen atvykimo proga į St. Louis kalbėti katalikų savitrašius "St. Louis Review", vietiniam Amerikos žydų komiteto nariams — Alg. S. Gečys, pirmininkas, Kazys Ambrozaitis, Juozas Danyš.

VLIKO valdyba gruodžio 21 šį pareiškimą patvirtino.

tetui prašant, paruošė gruodžio 2 laidoj vedamąjį apie Lietuvos katalikus. Vedamasis, pavadintas "Golgota Lietuvoje", nušviečia katalikų persekiojimą okupuotoj Lietuvoje. Jame rašoma:

"Gaila, kad bendratikiai laisvame pasauly nepastebi Lietuvos Bažnyčios kančių. St. Louis arkivyskupijos žmogaus teisių bei taikos ir teisingumo komisijos buvo iš pirmųjų bažnyčios įstaigų, kurios siuntė protesto raštus Lietuvos religinių reikalų įgaliotiniui. Ypatinga kritika buvo nukreipta Lietuvos pareigūnams už kun. Alfonso Svarinsko persekiojimą bei neteisėtą įkalinimą..."

Toliau tęsiama: "Žydų organizacijos Amerikoje nuolat mūsų mintyse bei sąžinėse kelia Sovietijos žydų būklę... Mes turėtume iš tokių grupių pasimokyti..."

Kai kun. A. Svarinskas buvo suimtas, Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa pasiuntė apeliacijas visom Amerikos taikos ir teisingumo komisijom, protestuodama prieš šį valdžios prasižengimą. Sovietiam nuteisus dar vieną kunigą, Sigitą Tamkevičių, Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa toliau šiuo reikalu informuoja bei telkia dvasiškių ir pasauliečių visuomenines jėgas.

N.Y. Society of Association Executives 363 nariai liepos mėn. pasiuntė per Manhattano paštą vienas kitam adresuotus laiškus, kurių 152 adresatus pasiekė sekančią darbo dieną, 77 laišškai — per dvi dienas, 30 laišku — per 3 dienas, 27 laišškai — per keturias ar daugiau dienų, o 77 laišškai dingo.

Europos bendrosios rinkos valstybės nutarė nuo sausio 1 nutraukti Sov. S-gai nuo Lenkijos karo būklės įvedimo dienos taikytas ūkines sankcijas.

Aušros Vartai Vilniuje iš geležinkelio pusės.

VLIKO IR PLB PAREIŠKIMAS

VLIKO ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybų sudarytų komisijų nariai 1983 gruodžio 17 turėjo Chicagoj pirmą pasitarimą tų veiksmų santykiams išlyginti ir darbams suderinti.

Komisijų pasitarimai vyko tautos laisvei atgauti didelio rūpesčio dvasioje.

Pasitarimų dalyviai sutarė:

1. VLIKAS ir PLB savo tarpusavio santykius grindžia lietuviško solidarumo dvasia ir abipuse pagarba jų vykdomiesiems darbams.

2. VLIKAS ir PLB nesikiša į vienas kito organizacijų pagrindus.

3. VLIKO ir PLB pareigūnams vengia žeminti vieni kitų garbę ir autoritetą.

4. VLIKO ir PLB valdybos, reikalui esant, tariasi Lietuvos laisvinimo klausimais ir su tuo susijusios veiklos derinimu.

5. VLIKO ir PLB bendradarbiavimas ir veiklos derinimas vykdomas per jų valdybas ir valdybų atstovus.

6. VLIKO ir PLB valdybų sutarimu kviečiamos veiksmų konferencijos White Plains konferencijos 1974 metų tvarka.

Komisija paliko eilę klausimų svarstyti kitam pasitarimui.

Šie susitarimai perduodami tvirtinti VLIKO ir PLB valdyboms.

Pasirašė: VLIKO komisijos nariai — Liūtas Grinius, pirmininkas, Teodoras Blinstrubas, Vladas Šoliūnas; PLB komisi-

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniuje, gražiai sutvarkytame skvere Komjaunimo gatvėje pastatytas grupinis paminklas komunistų pagrindininkams ir sovietiniams partizanams. Paminklą sukūrė skulptoriai J. Kalinauskas ir Algis Zokaitis, architektai G. Baravyktas, Kęst. Pempė ir G. Ramunis. Okupantai gerbia ir stato paminklus laisvos Lietuvos kenkėjams. Tokių paminklų pastatyta Šiauliuose, Kryžkalnyje, Kaune, Ukmergėje ir Vilniuje, o „leninų“ pristatyta kiekviename Lietuvos mieste ir miestelyje. Tokie paminklai yra žaizda lietuvių širdyse. Jie nestovėtų, jei dieną naktį nesaugotų sargybos. Jie išnyks laisvės aušrai nušvitus, kaip išnyksta nuo žolės rasa.

— Mažeikių nelaimė yra ten įsteigtas naftos perdėbimo fab-

rikas. Jis naftos atlaikomus užteršia gamtą, vandenį, orą. Mažeikius užplūdo daug rusų „specialistų“, ir miestas tapo rusinimo centru. Valdžia, norėdama atsverti taršos nepatogumus, stengiasi miestą papuošti skulptūromis, vitražais ir meniniais interjeriais. Laisvės gatvėje jau pastatyta skulptoriaus R. Kazlausko statula — Moteris su kūdikiu ir knyga. Kitas skulptūras kuria skulptoriai: M. Šlektavičius, K. Musteikis, A. Kynas, J. Meškelevičius, Z. Raicevičius.

— Rokiškyje, Kultūros namuose, paminėta 100 metų muzikos mokyklos sukaktis. Iškilnėse dalyvavo švietimo ministras V. Spurga, profesoriai J. Gaudrimas, A. Jozėnas, K. Kaveckas. Šventinį koncertą surengė Rokiškio vaikų muzikos mokyklos mokytojai ir moksleiviai. Koncerte dalyvavo ir kompozitorius K. Kaveckas. Papildė literatūros vakarą pagerbtas Simanas Daukantas. Iškilnės įvyko Simano Daukanto vardo kolchozo kultūros namuose, savo kūrybą skaitė J. Marcinkevičius, deklamavo aktorius Laimonas Noreika, kalbėjo prof. J. Girdzijauskas ir filologijos mokslų kandidatas A. Mockus, taip pat vidurinės mokyklos direktorius S. Aukselis.

Savaitės įvykiai

Kinijos spauda, minėdama Mao Zedong 90-ųjų gimtadienį, išskaičiavo jo nuopelnus stiprinant komunistų partiją jos atsiradimo pradžioje, nutylėdama jo radikalius išpuolius kultūrinės revoliucijos metu. Ta pačia proga šalia jo mauzolejaus buvo įrengtos nišos ir kitiem trim: buv. min. pirmininkui Zhou Enlai, buv. prezidentui Liu Shaoqi ir maršalui Zhu De.

Vakarų žinių agentūros skelbia, kad Afganistano partizanų veikla gerėja, nes jie nugalėjo įvairių grupių tarpusavio vaidus ir pradėjo savo veiksmus derinti, pav. jie sugebėjo tuo pačiu metu nukirsti aliejaus tiekiamą keliose vietose, o Paktia provincijoje užblokavo kelius taip, kad sovietų ir afganų iguios turėjo būti aprūpintos iš oro.

PLO pirmininkas Yasir Arafat su apie 1000 savo šalininkų iš Libano Tripolio atvyko į Jemeną. Valst. departamento teigimu, Varšuvos pakto valstybėse pasireiškė skilimas dėl branduolinių raketų išdėstymo Europoje ir dėl Sov. S-gos derybų su JAV nutraukimo dėl raketų sumažinimo. Rumunija net atsisakė dalyvauti Varšuvos pakto valstybių komunistų partijų konferencijoje strategijai tais klausimais nustatyti.

Jugoslavijoje per 1982 politinės globos yra pasiprašę 2919 sovietinio bloko valstybių piliečių, kurių net 1830 buvo rumunai. Jugoslavija politinę globą suteikė tik keliems, o visi kiti yra laikomi pereinamose stovyklose ir laukia įsikurdinimo Australijoje, V. Vokietijoje ir JAV.

Švedijai įsakius dėl šnipinėjimo išvykti dviem sovietų diplomatom, Sov. S-gos žinių agentūra Tass apkaltino Švediją, kad jos žvalgybiniai lektuvai seka Sov. S-gos, Lenkijos ir Čekoslovakijos kariuomenių judėjimus ir žvalgybos duomenim dalijasi su kitais.

Japonijos parlamentas naujuoju ministru pirmininku perrinko buv. min. pirm. Yasuhiro Nakasone, kuris tuoj pat sudarė koalicinį ministrų kabinetą iš liberalų, nepriklausomųjų ir mažo konservatyvaus naujo liberalų klubo narių.

Kun. Kazimieras Pugevičius kalba spaudos konferencijoje lapkričio 9 Chicagoje. Šalia senatorius Percy. Apie šį kun. Pugevičiaus liudijimą buvo rašyta 1983 m. Darbininko 47 numeryje.

— Lietuvoje kuriama nauja mokslo šaka — archeomuzikologija. Jos uždavinys — tyrinėti protoistorinių laikotarpių muzikos istorijos apraiškas. Archeologai yra suradę nemažą senų muzikos instrumentų, o muzikologai pateikia senų muzikos kūrinių iš XVI amžiaus.

— Knygų lentynoje. Išleistas kelios knygos vaikams: gerai žinomo vaikų literatūros autoriaus A. Matučio „Tai margumai genelio“ — eilėraščių vaikams (40,000 egz.), Albino Žukausko „Kai užaugo šešėlis“ — pasakos ir apsakymai vaikams, R. Markūno pasaka vaikams „Juodoji žemė“ (40,000 egz.). Vertinga knyga „Kai gyveno milžinai“ — žymiausi senovinių metraščių bei kronikų tekstai, tautosakiniai ir literatūriniai padavimai. Antrasis knygos leidimas (40,000 egz.). V. Bartusevičius, „Liaudies meno baruose“, monografija, nagrinėjanti liaudies instrumentų raidą (358 p., 2,000 egz.). A. Radzevičius, „Teatrinio gyvenimo etudai“, aktorius atsiminimai apie Lietuvos teatrą, žymiausių režisierių.

— Pagal S. Nėries poemą tautosakos motyvais „Eglė žalčių karalienė“ pavergtoje Lietuvoje susuktas muzikinis filmas. Filmo režisierė J. Janulevičiūtė, operatorius J. Marcinkevičius, dailininkas A. Šiekštelė, kompozitoriai A. Martinaitis ir V. Bar-

tulis, dirigentas J. Aleksas. Šis filmas Sov. Sąjungos tarptautiniame festivalyje, įvykusiame Alma Atoje, laimėjo vieną iš pagrindinių premijų.

— Varšuvoje surengta paroda „Tarybų Leituva“. Joje rodomi meno kūriniai, fotografijos, knygos. Lenkai ypač domisi S. Krasausko, V. Valiaus, A. Makūnaitės grafika.

— Pavergtoje Lietuvoje mirė poetė Ona Lukauskaitė-Poškienė (1906-1983). Jaunystėje ji priklausė prie liberalinio poetų sparno, tačiau okupantams ji nesitaikė ir neįtikėjo. Už tai buvo ištremta į Sibirą. Grįžusi Lietuvon ji įsijungė į Helsinkio grupę ir aktyviai kovojo už žmogaus sąžinės laisvę. Du jos sūnūs žuvo kaip patriotiniai partizanai. Kadangi rašytoja priklausė prie rezistentų, tai tenykštėje viešojoje spaudoje nėra net jos nekrologo. O Lukauskaitės literatūrinis palikimas yra nedidelis, tik du eilėraščių rinkiniai: „Brangiausias pėdas“ (1933) ir „Eilėraščių kraitis“ (1939).

— Vilniuje, Antakalnyje, pastatyta didžiulė poliklinika. Spaudoje giriamasi, kad ši poliklinika esanti pati didžiausia Pabaltij. Ji galinti per parą aptarnauti 1800 pacientų. Poliklinikoje yra įrengtos visos reikalingos laboratorijos ir kabinetai. Priestate yra įrengti hidroterapijos prietaisai ir purvo vonios.

— Vilniaus universitete suorganizuota didelė vadovėlių paroda. Spaudoje rašoma, kad kasmet išleidžiama 1,100 atskirų vadovėlių. Tais vadovėliais naudojasi ne tik įvairių mokyklų moksleiviai, bet ir aukštųjų mokyklų studentai, net dėstytojai.

Pr. N.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

sprendžiama: palikti juos mokykloje, ar pašalinti?

— Į posėdį šaukimą gavo ir J. Žibūda.

Posėdžio metu direktorius Sabalius reikalavo iš mokinų, kad jie paaiškintų, kodėl jie nuvyko į Lazdijus aplankyti mokyto. Grigo, nubausto 15 parų arešto, ir kas juos siuntė.

Mokiniai paaiškino, kad jie pakankamai dideli ir važiuoja patys, niekieno nesiučiami, o be to, ginti tikinčius, bendraminčius ir draugus liepia sąžinė. Po tokio atsakymo, mokyto. Sidlauskas, užsiplieskęs pykčiu, ėmė plūsti G. Sakavičių. Mokytojas įrodinėjo, jog jų rajone yra susidariusi antitarybinė kampanija, kurią inspirouoja Šlavantų ir Kapčiamiesčio kunigai. Jau geriau būtų jiems važiuoti pas Leipalingio kunigą, ramų ir niekam nedrumsčiantį ramybės.

Posėdžio metu daugiausia pasižymėjo mokyto. Sidlauskas, Sidlauskienė, Urbonienė, Januškevičienė. Jie taip šaukė ant mokinų, kad šie net nespėdavo žodžio ištarti ar paaiškinti.

— Jūs galite bažnyčioje sėdėti nors ir per naktį, bet jūsų veiksmai už bažnyčios jau yra politika, — įtikinėjo mokytojai.

Mokyto. Sidlauskas metė kaltinimą mok. G. Sakavičiui, kad jis rinkęs parašus, o Gintui tai paneigus, mokytojas isteriškai pradėjo šaukti:

— Ar ne tokie žmonės žudo ir plėšia spynas?

— Tikintieji žmonių nežudo ir spynų nelaužo. Tai bedievių darbas.

Mokiniai parėmė ir jų tėvai, tvirtindami, kad mokiniai tikrai niekuo nenusikalto, o kalinius vyskupam.

Atsiliepdami į tas telegramas, keli vyskupai parašė laiškus senatoriui Charles Percy. Senatorius Percy pirmininkauja JAV senato užsienio reikalų komisijai bei neseniai įsteigta patariamajai komisijai dėl religinių teisių Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje.

Vyskupas Thomas J. Welsh iš Allentown diecezijos rašo, kad „tūkstančio Amerikos lietuvių katalikų vardu... prašau Jus... protestuoti prieš šią neteisę ir priešingumą prieš elementariausias žmogaus teises...“

„Raginu, kad Amerikos valdžia protestuotų prieš šį vėliau-

lankyti ir juos užstoti — kiekvieno pareiga.

Posėdžio gale pirmininkaujantis perspėjo, kad pasikartojus panašiam atvejui, mokiniai bus pašalinti iš mokyklos ir vargu ar jiems bus vietos net kaime, kuriame gyvena

Verčia stoti į komjaunimą

1983 kovo 16 Kapčiamiesčio vid. m-klos užklasnio darbu organizatorius mokyt. S. Sidlauskas, pasikvietęs mokinius — Romą Varnelį, Rimgaudą Kukučionį, Alę Žibūdaite, Antaną Žibūdą, Gintą Valentą ir kitus, prievartavo juos stoti į komjaunimą. Tarybinis jaunimo auklėtojas, matydamas, jog geruoju nieko nelaimės, pradėjo mokinius gąsdinti ir įžeidinėti. Daugiausia kliuvo Alei Žibūdaitei ir Romui Varneliui.

Išsisautejęs mokyt. Sidlauskas išgalvojo nebūtus dalykus: apkaltino IX kl. mok. Antaną Žibūdą, kad jis plėšęs sienlaikraščius, o eidamas iš šokių, šviečia žibintuvėlių į akis.

Šį kartą melas nepasisekė: Antanas iš viso nelanko šokių. Tai gali paliudyti ir tėvai. Tarybinis pedagogas, pamatęs, kad mokiniai neišsigando, nutarė pabandyti juos laimėti pataikavimu ir pasiūlė vienam berniukui užrūkyti, sakydamas; „Tik pirmokus galima su saldinais prisivilioti“.

Pagal čekistų metodiką mokytojas Sidlauskas reikalavo iš kai kurių mokinų, kad jie tylėtų apie buvusį „pasikalbėjimą“.

VYSKUPŲ IR SENATORIAUS PROTESTAS

Kai Tassas paskelbė, kad kun. Sigitas Tamkevičius iš Kybartų yra teisiamas Vilniuje už antisovietinę veiklą, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius pasiuntė telegramas įtakingesniems Amerikos vyskupam.

Atsiliepdami į tas telegramas, keli vyskupai parašė laiškus senatoriui Charles Percy. Senatorius Percy pirmininkauja JAV senato užsienio reikalų komisijai bei neseniai įsteigta patariamajai komisijai dėl religinių teisių Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje.

Vyskupas Thomas J. Welsh iš Allentown diecezijos rašo, kad „tūkstančio Amerikos lietuvių katalikų vardu... prašau Jus... protestuoti prieš šią neteisę ir priešingumą prieš elementariausias žmogaus teises...“

„Raginu, kad Amerikos valdžia protestuotų prieš šį vėliau-

NUTEISTI TRYS ESTAI

Užsienio spaudos agentūros pranešė, kad sovietinis teismas Taline gruodžio 16 už tariamą antisovietinę propagandą ir agitaciją nuteisė tris estus žmogaus teisių gynėjus: 42 metų architektą Lagle Parek — devyneriem metam laisvės atėmimo (šešeriem metam kalėti ir trejieriem metam tremties), 27 metų inžinierių Eki Ahonen — septyneriem metam laisvės atėmimo (penkeriem metam kalėti ir dviem metam tremties) ir 27 metų filologą Arvo Pesti, taip pat septyneriem metam laisvės atėmimo.

Antisovietinės agitacijos ir propagandos kaltinimas, pažymi spaudos agentūros, trim estam buvo iškeltas ryšium su tuo, kad jie buvo pasirašę ir išplatinę raštą prieš Estijoje vykdomus pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus ir buvo pasiuntę laiškus keliem Suomijos piliečiam, gamtos apsaugojimo sumetimais protestuodami prieš sovietinį projektą išplėsti Talino uostą.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoje kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat „Music of Lithuania“, sekmadi., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
JSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino

MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

**KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUŠAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS
I LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPŪSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$11.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija laisvo savo nuostatai •
Pavarde pakeičiama straipsniu, nebūtinai išreikšia redakcijos nuomonę • Už skelbtųjų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Metai nauji, rūpesčiai seni

Naujų metų naktį triukšmingai sveikinome draugus ir linkėjome kuo geriausiai ateinančių metų. Džiaugsmingai šaudė šampanų kamščiai, skambėjo pakelti stiklai. Tą valandėlę gyventa pakiliai, atrodė, kad baigėsi visi rūpesčiai, kad naujieji tikrai bus skaidrūs ir linksmi metai.

Deja, taip nebus. Nauji metai, bet rūpesčiai seni. Ir šiais 1984 metais turėsime atlikti tuos pačius darbus, turėsime taip pat aukotis ir aukoti, kad tie metai būtų geresni.

Visų didžiausias rūpestis lieka tas pats — pavergta Lietuva ir jos laisvinimas. Tad ir linkime visom organizacijom kuo daugiausia laiko ir lėšų skirti tam reikalui. Linkime visiems darniai dirbti šioje srityje. Reikia palaidoti nesantaikas, pavydus, kad tas ar anas pavėžė mano darbą. Tėvynės vadovimas yra toks didelis ir toks painus darbas, kad čia reikia kuo daugiau protų, rankų ir kuo daugiau lėšų.

Kai pradėjo veikti Baltų lyga, juk buvo balsų, kad to nereikia, kad beprasmiškai išmetamos lėšos. Gyvenimo realybė parodė, kad Baltų lyga save pateisino. Ir jos atlikti darbai tikrai vertingi, tikrai Baltijos kraštams palengvino vergijos naštas.

Rūpestį kelia ir mūsų organizacijos, ar jos nesilpnėja? Taip, daug organizacijų susilpnėjo, pavargo, nepatraukia jaunimo. Tad ir linkime visom organizacijom, kad jos ateinančiais metais sustiprėtų ir atsinaujintų. Reikia tik pasiryžti, daugiau dėmesio ir meilės.

Labiausiai linkime Lietuvos Bendruomenei kuo gražiausiai gyvuoti, judinti visą lietuvišką gyvenimą, o labiausiai puoselėti kultūrinius reikalus. Atskirai linkime Kultūros Tarybai, kuri parodė daug sumanumo ir veik-

los, dar labiau plėsti savo veiklą kultūrinėje srityje. Per šią kultūrinę veiklą stiprėja ir mūsų tautinis nusiteikimas ir mes patys pasidarome turtingesni dvasine prasme.

Rūpestį sudaro ir liuanistinės mokyklos. Ir jos mažėja. Esame dėkingi tiems tėvams, kurie su tokia kantrybe ir meile vežė ir veža savo vaikus į mokyklą. Tegu jų pavyzdys patraukia ir kitus. Tegu ateina draugijos, organizacijos ir paragina visus vaikus leisti į liuanistinę mokyklą.

Pačiom mokyklom linkime į traukti daugiau jaunimo į mokytojavimo darbą. Vyresnieji jau savo yra atidavę. Tegu dalį naščių perima jaunesni. Jie puikiai moka, jei reikalus yra, jei juos į darbą pakviečia.

Linkime parengti daugiau mokytojų, įsteigti mokytojam kursus, kur galėtų bent kelis savaitgalius pasilavinti, įgyti teoretinių žinių.

Mūsų spauda, kuri visą lietuvišką gyvenimą neša ant savo pečių, jį palaiko ir formuoja, irgi turi nemažą rūpesčių. Kaip išsilaikyti? Brangsta popierius, darbo jėga. Labai pabrango paštas. Tenka kelti prenumeros kainas, o norėtusi ir daugiau skaitytojų surasti. Čia į talką atėjo kun. Juozas Prunskis, keletai laikraščių skirdamas platino premijas. Tad ir linkime laikraščiam nepavargti, nepailsti ir padidinti savo prenumeras. Linkime ir visiems kuo daugiau skaityti ir prenumeruoti laikraščių. Tegu ir toliau išsilaiko visi žurnalai ir kiti leidiniai!

Vargsta ir lietuviška knyga. Mažėja jos skaitytojai. Tad norime atkreipti visų dėmesį, kad įsipareigotų pirkti daugiau lietu-

(nukelta į 4 psl.)

Tiem, kas nežino, kad Jungtinių Tautų sekretoriato dangoraižis turi 38-ą aukštus, gal ši antraštė ir nieko nesako. Tačiau čia, šitame moderniosios architektūros labirinte prie Rytinės vėros kranto New Yorke, visi žino, ką tas trisdešimt aštuntasis aukštas reiškia. Tai aukštas, kuriame yra Jungtinių Tautų gen. sekretoriaus raštinės ir kur gimsta šimtai įvairiausių sumanymų gesinti gaisram visur, kur tik prasiveržia tarptautinės nesantaikos dūmai ir pasirodo ugnis.

Dabar daugely pasaulio kampų užsiliepsnoję gaisrai neleidžia ramiai užmigti ir tam vyriausiam tarptautiniam ugniagesiui, kuris nelekia su sirenomis, kaip tikrieji ugniagesiai, bet, kaip čia įprasta sakyti, veikia tyliai. Tai vadinamoji tylioji diplomatija, arba 38-ojo aukšto diplomatija.

Sustabdyti absurdą!

Prieš keletą savaitių prie Jungtinių Tautų akredituotieji korespondentai turėjo priešpiečius su tuo "ugniagesiu" — gen. sekretorium peruviečiu Javier Perez de Cuellar. Jis buvo ką tik sugrįžęs iš Europos, kur Ženevoj dalyvavo Jungtinių Tautų ekonominės ir socialinės tarybos sesijos atidaryme. Ten savo kalboj panaudojo frazę, kuri paskui buvo plačiai kartojama masinės informacijos atstovų. Tarp kitų dalykų jis pasakė, kad pasaulis šiomet artėja prie 800 milijonų dol. metinių išlaidų, skirtų kariniam reikalui. Tuo tarpu besivystančiom šalim gaunamoji metinė parama iš visų šaltinių šiuo metu lygi vos aštuoniolikos dienų pasaulinio ginklų biudžeto sumai. Tai yra absurdas,

Jungtinių Tautų spaudos konferencija — pietūs su JT generaliniu sekretorium Javier Perez de Cuellar. Pirmas iš kairės, šalia gen. sekretoriaus, Kęstutis K. Miklas, Darbininko korespondentas Jungtinėse Tautose.

TRISDEŠIMT AŠTUNTOJO AUKŠTO DIPLOMATIJA

KĘSTUTIS MIKLAS, Darbininko korespondentas Jungtinėse Tautose

das, ir jis turi būti sustabdytas!

Taiči pasaulio skurdo sumažinimas yra vienas svarbiausių gen. sekretoriaus rūpesčių, ir tai visuotinio nusiginklavimo — branduolinio ir konvencinio — sąskaiton. Ir, jo supratimu, dabar svarbiausias Jungtinių Tautų, taigi ir jo, kaip gen. sekretoriaus, uždavinys yra ieškojimas dialogo, kuris užkirstų kelią tam ginklavimuisi.

Tačiau, pratešdamas tą mintį, dabar gen. sekretorius pasakė kitą nelauktą dalyką. Būtent: kad vadinamosios trečiojo pasaulio, arba vargingosios, šalys, prieš siekdamas pagalbos iš turtingųjų šalių, visų pirma turi pačios pasirūpinti pagerinti savo reikalus savo pastogė.

Po to jis atsakinėjo į klausimus, kas ir kaip veikiama su laikyti karam, kurie, jis pabrėžė, šiuo metu kaip tik ir vyksta tose trečiojo pasaulio, arba besivystančiose, šalyse. Tai karas Viduriniuose Rytuose, tai civiliniai karai Centrinėje Amerikoje, Afrikoje, Azijoje.

Diplomatinis vėjūnas

Gen. sekretorius, kaip tarptautinės organizacijos administratorius, turi progos pakelti po pasaulį ir susitikti su vyriausių vadovais, ir tai jiem jis suka galvas, kaip siekti taikos.

Kaip jis to siekia ir kodėl, konkrečiai nesako. Kas ir kaip nuveikta, pavyzdžiui, sovietų kariuomenei išvesti iš Afganistano? Tokį klausimą jam buvo pateikęs ABC atstovas Maskvoje, spau-

dos konferencijoj, sušauktoje tuoju po gen. sekretoriaus susitikimo su Andropovu.

"Ką gi, — kalbėjo gen. sekretorius, — jūs turbūt nežinot, kad aš esu diplomatu jau 35-eri metai, ir kai aš tariuosi su kuo nors, tai aš neskelbiu apie tai viešai. Ką aš dariau, dariau rimtai, ir manau, kad turiu pagrindo tikėti, jog kas nors gero iš to išeis. Bet, prašau, jei jūs esat geras žurnalistas, jūs turit suprasti, kad aš čia negaliu eiti į detales."

Ir toliau jis kalbėjo, kaip korespondentas spaudė jį klausdamas, ar jis priminė Andropovui Jungtinių Tautų rezoliucijas dėl kariuomenės išvedimo: "Žinoma, čia yra sovietinės kariuomenės buvimo problema, ir, suprantama, ji buvo iškelta, bet jūs turbūt nesat toks naivus, jei norėtumėt, kad aš jums pasakčiau, jog Andropovas tą kariuomenę išves iš ten rytoj".

Panašiai gen. sekretorius elgiasi ir su rusų ar kitais korespondentais, kurie jį spaudžia su klausimais, nukreiptais prieš Ameriką. Štai rusų korespondentas jį klausia: "Kas, jūsų nuomone, šiuo metu sudaro pagrindinę grėsmę pasaulio taikai, ir, antra, ką Jungtinės Tautos keitina daryti su didėjančia JAV intervencija Centrinėje Amerikoje, o ypač Nikaragvoj ir Salvadore?"

Į pirmą klausimą dalį jis atsako tiesmukai: pasaulio taikai graso branduolinis ir konvencinis ginklavimasis. O dėl antros klausimo dalies jis pareiškia: "Kadangi Saugumo Tarybą da-

bar diskutuoja Centrinės Amerikos klausimus, tai gen. sekretorius nederėtų kištis. Bet, kaip ispanoamerikietis, aš ir pats norėčiau, kad tos problemos būtų greičiau išspręstos".

Drezdeno porcelanas... ir atominis karas

Kitur vėl, kur negali atsakyti tiesioginiu būdu, gen. sekretorius slepiasi už diplomatinės priedangos arba leidžiasi į filosofavimą.

Birželio pabaigoj ir liepos pradžioj jis trejetą dienų praleido Rytinėje Vokietijoje. Lankėsi Berlyne, o iš ten buvo nuvežtas į Drezdeną, kurį per II pasaulinį karą buvo sunaikinę Amerikos bombonešiai.

Ispaniškai kalbėdamas Drezdeno miesto tarybos pirmininko jo garbei suruoštuose pietuose, gen. sekretorius išskėlė to miesto vardą, išstius šimtmečius surištą su kultūra ir grožiu.

"Kiekvienam mūsų yra pasitaikę pergventi skausmą, kai koks nors gražus daiktelis, kaip Drezdeno porcelanas, sudžūta ir gabalėlius", — kalbėjo jis, — "bet niekad netenka suabejoti, kad nebus įmanoma sukurti kito, jį jį panašaus. Dar labiau galima būtų nusiminti, kaip tai įvyk istorijoj, kad ištisus miestas su šimtais tūkstančių gyventojų buvo sunaikintas karo. Bet jūs įstengėt daug ką atkurti ir iš naujo sukurti gražius daiktus, kurių jūs negalėjot, kaip to Drezdeno porcelano, sutaisyti. Mum reikia semtis įkvėpimo iš to miesto ir gyventojų. Ir, kai mes didžiūmame jį pasiekimais, privalom žinoti, kad mūsų amžius yra naujas iššūkis žmonijos išlikimui. Atominiam amžium karas gali sunaikinti ne tik kultūrinius paminklus, ne tik milijonus gyvybių, kaip tai est karų metu, bet ir pačios žmonijos egzistavimą, t.y. galymbę atkurti ir kurti. Taigi branduolinis karas yra mirtinė grėsmė žmonijai. Tos realybės akivaizdoj tautos turi vieną sykį visiem laikam atsisakyti karų, siekiant savo tautinių tikslų. Bet to dar neužtenka — turi būti noras ir išmintis pasitarimų keliu išspręsti taikai gresiančius konfliktus."

Dėl Reagano-Andropovo susitikimo

Apie Amerikos ir Sovietų Sąjungos vadovų konferenciją šiame susitikime su žurnalistais

(nukelta į 4 psl.)

AUŠRA NAUJOS GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ

SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

6.—

Sąjūdis Mažajoje Lietuvoje Minėtas Fridrichas Kuršaitis neslėpė, kad jis lietuviškos kilmės, bet savo redaguojamame "Keleivyje" nekėlė jokios tautinio susipratimo minties. Priešingai, jis ugdė lietuvininkų (taip tada M. Lietuvoje vadinosi lietuviai) ištikimybę Prūsijos karaliui.

Kuršaičio lietuviška kilmė ir padarė tai, kad jis galėjo vadovauti Karaliaučiaus liuanistiniam seminariui, kur buvo parengiami evangelikai kunigai. Jis mėgo liuanistiką. Kai 19 amžiaus pradžioje kilo susidomėjimas lietuvių kalba, jis pasireiškė kaip sumanus kalbininkas, parašė ir išleido sistemingą lietuvių kalbos gramatiką, kuria pasinaudojo ir kunigai ir tie, kurie norėjo išmolti lietuviškai. Taip pat suredagavo ir išleido vokiškai-lietuviška ir lietuviškai-

vokišką žodyną (1870-1874). Kaip evangelikų kunigas jis perredagavo ir išleido Biblijos vertimą 1858, papildė ir išleido oficialų lietuvišką giesmyną.

Karaliaučiaus universitetas už nuopelnus liuanistikos mokslui 1875 jam suteikė garbės daktaro laipsnį, o Prahos čekų mokslo akademija išrinko jį savo nariu.

Tuo metu, kai susidomėta lietuvių kalba, pradėta rinkti lietuvių liaudies dainos, pasakos. Jau kalbininkas Schleicheris, besimokydamas lietuvių kalbos M. Lietuvos kaime, rašė, kaip gaila, kad toji kalba greitai išnyks. Visi manė, kad lietuviai nutautės, išnyks, taip žus mokslui brangi kalba.

Taip 1879 buvo įkurta Litauische literarische Gesellschaft — Lietuvių literatūrinė draugija. Jos tikslas ir buvo rinkti

lietuvių kalbos paminklus, skelbti juos, puoselėti visą liuanistiką. Prie tos draugijos priklausė to meto kalbininkai, kurie mokėjo lietuviškai, visi šviesieji M. Lietuvos lietuviai veikėjai.

Ši draugija ir kitos lietuviškos draugijos, įkurtos Tilžėje, jau kėlė lietuvišką judėjimą, gaivino tautinę sąmonę, o dėmesys lietuvių kalbai ugdė lietuvių prestižą.

Laisvės sąjūdžiai Europoje

Devynioliktas amžius buvo tautų atbudimo amžius, išsivadavimo iš priespaudų amžius. Tą tautų laisvės idėją kėlė romantikai poetai. Toks Byronas net vyko kariuoti už graikų laisvę. Graikų laisvės kovos prieš turkus jaudino Europą, graikai išsivadavo iš priespaudos 1829, o 1830 Belgija atsiskyrė nuo Olandijos. Šveicarijoje Mazzini įkūrė net kelias draugijas — Jaunosios Vengrijos, Jaunosios Lenkijos, Jaunosios Italijos ir net Jaunosios Europos. Tautinis atgimimas palietė Čekiją, airius, po rusų-turkų karo išsilaisvino iš turkų jungo Serbija, Bulgarija, Rumunija. Italiją sujungė Garibaldi. Jo kariuomenėje kariavo ir lietuviai-aušrininkas Vistelis, dail. Adalberto Staneikos tėvas ir kiti.

Pirmoji inteligentų karta

Po baudžiavos panaikinimo, siek tiek atkutus lietuviškam

kaimui, iš to kaimo išaugo pirmoji lietuviška inteligentų karta. Daugiausia jų išaugo iš Marijampolės gimnazijos, paskui iš Šiaulių gimnazijos. Jie studijavo Maskvoje ir Petrapilyje. Studentus ir paveikė tas Europos tautų sujūdimas. Jie pajuto reikalą turėti savo tautinį laikraštį, kalbėti apie tautos reikalus. Pajuto, kokią skriaudą darė lenkai nutautindami lietuvių dvarininkus, visą aristokratiją. Jie pajuto būtinybę, gelbėti lietuviškąją ugnelę, kuri ruseno tik kaimo trobelėje.

Lietuviai studentai jau kalbėjosi savo tarpe lietuviškai, o tai buvo tiesiog neįprasta, nes jie buvo išlavinti kalbėti ir rašyti rusiškai, lenkiškai. Kad labiau priprastų prie savo lietuvių kalbos, Maskvos studentai leido hektografuoti laikraštuką "Aušrą", o Petrapilio studentai — "Kalvį melagį". Tai buvo daugiau pramogos laikraščėliai, bet drauge jau būrė lietuvių aplink save.

Dr. Jono Basanavičiaus vaidmuo

Dr. Jonas Basanavičius, Aušros pirmasis redaktorius ir vienas iš sumanytojų, gimęs 1851 lapkričio 23, Marijampolės gimnaziją baigė 1873. Išvyko studijuoti į Maskvą, metus studijavo istoriją ir archeologiją, paskui perėjo į medicinos fakultetą. Studijuodamas mediciną, naudojosi valdiška stipendija. Medicinos mokslus baigė 1879 birželio 19.

Jau gimnazijoje būdamas ir studijuodamas, jis rinko lietuviškas dainas, lietuvišką tautosaką, studijavo Lietuvos istoriją, rūpinosi lietuviškais reikalais. Išikūrus minėtai Lietuvos literatūrinei draugijai Tilžėje, jis ir kiti Maskvos studentai pasiuntė entuziastingą sveikinimą, tikėdami, kad ši draugija pagreitins lietuvių tautinį atbūdimą. Tai buvo Basanavičiaus pirmieji ryšiai su Mažąja Lietuva.

Baigęs mediciną, per vasarą vertėsi gydytojo praktika savo gimtajame kaime. Jis norėjo dar metam gauti stipendiją, kad galėtų pasitobulinti medicinoje ir taip pasilikti prie universiteto rengtis profesūrai. Tos stipendijos negavo. Tada vienas bulgaras gydytojas, jo draugas, pakvietė važiuoti į Bulgariją, kuri ką tik buvo atgavusi savo nepriklausomybę, nusikračiusi turkų priespaudos. Basanavičius kvietimą priėmė. Rusijoje bijojo pasilikti, nes būtų reikėję atidirti už gautą stipendiją. Valdžia galėjo paskirti jį kur nors gydytoju toli nuo Lietuvos ir nuo visų lietuviškų reikalų.

Dr. Jonas Basanavičius į Bulgariją išvyko 1879 gruodžio 22. Išvyko į Lom Palanką, kur tuoj gavo ligoninės direktoriaus vietą.

Šalia gydytojo darbo jis visą laiką domėjosi lietuviškais reikalais, rašė lietuviškus istorinius straipsnius, dažniausiai rašė apie praeitį, bet drauge

kėlė ir aktualius klausimus.

Straipsniai

"Lietuviškoje Ceitungoje"

Martynas Šernius Klaipėdoje leido "Lietuvišką Ceitungą". Jis buvo karštas patriotas, susipratęs lietuvis. Iš pradžių uoliai rėmė lietuviškus reikalus, spausdino Basanavičiaus ir kitų susipratusių lietuvių raštus. Bet redaktorius Šernius neturėjo drąsos santykiuose su vokiečiais. Jis vengė užrūstinti juos. Straipsniuose dažnai buvo prisiminti kryžiuočiai ir jų kraugeriški darbai.

Dr. Jonas Basanavičius jam pasiuntė straipsnį "Apie įsteigimą Ragainės pilies". Jį išspausdino Šernius savo "Lietuviškoje Ceitungoje". Tada Basanavičius pasiuntė ilgesnį straipsnį, parašytą 1880 "Apie senovės Lietuvos pilis". Redaktorius išsigando ir po 3-4 numerių spausdinimą nutraukė, nes ir ten buvo nuolat minimi kryžiuočių barbariški darbai.

Basanavičius tokiu redaktoriaus elgesiu buvo skaudžiai įžeistas. Basanavičius tikėjo, kad tokie istoriniai straipsniai patarnaus Prūsų lietuviams, gaisvins jų tautinį susipratimą, taip sulaukys nuo suvokietėjimo. Sulaikyti germanizaciją tada norėjo ir kiti veikėjai, net dr. Jurgis Sauerveinas, vokiečiai, kuris mokėjo lietuviškai, uoliai dėjosi prie lietuvių tautinio judėjimo.

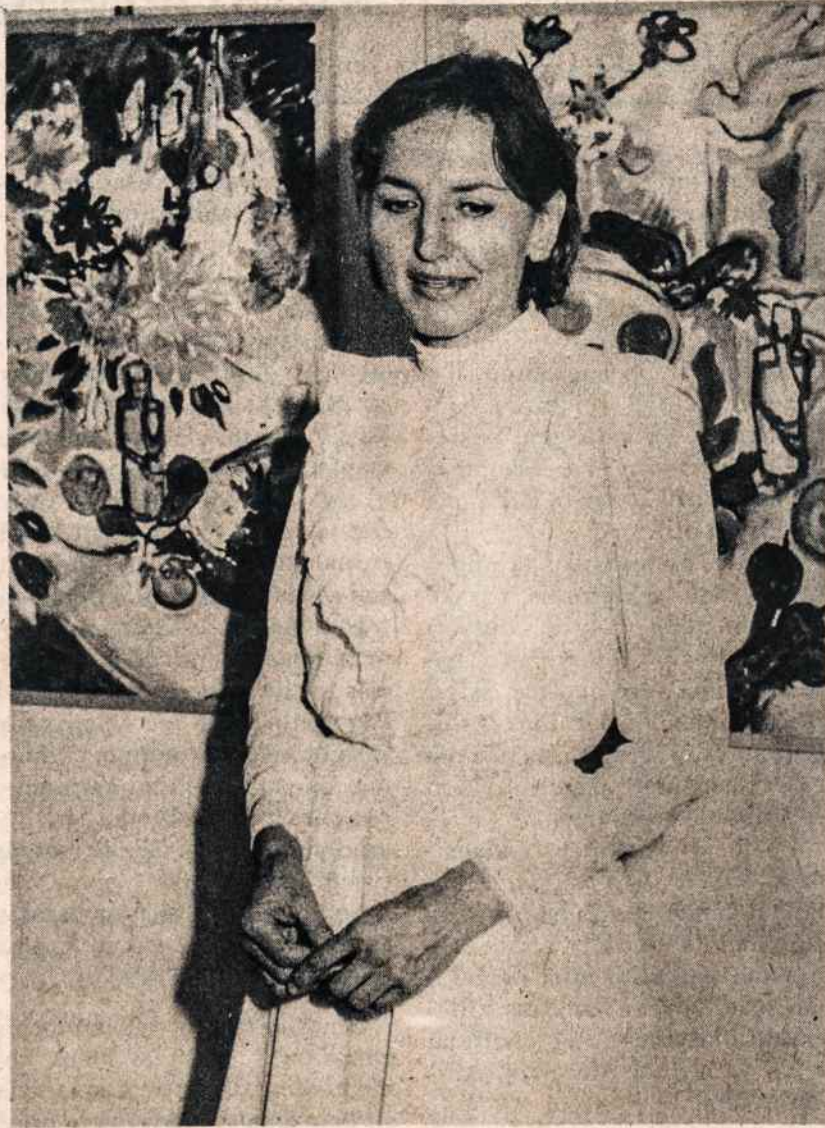
(Bus daugiau)

DAILININKĖS VESTUVĖS MENO GALERIJOJE

„Menas yra mano sužadėtinis... Todėl aš šiandien apsi- rengusi balta suknele“ — pa- prastai paaiškino dail. Vida Krištolaitytė savo parodos at- darymo metu. Tikrai su šia bal- ta suknele ji kažkaip išsiskyrė iš kitų šaltą ir vėjuotą lapkri- čio vakarą susirinkusių žmonių.

Į Chicagos Jaunimo Centro Čiurlionio galeriją lapkričio 23- osios vakarą susirinkusiems to dailininkės posakio kaip ir už- teko. Galerijos sienos buvo nu- kabintos drąsiais, kartais beveik grubiais dažų mostais nutapy- tais paveikslais... Beveik saky- tum, kad tai ne moters... Tik priartinus akis prie paveikslų, kažkas sulaiko, prikljuoja. Ir pagauna kažkoks jausmas... Miškas, Pajūris, Gėlės... Pa- veikslai be žmogaus... Gal tai ir Menas, tas dailininkės suža- dėtinis, užėmė tą specialią vietą kiekviename gamtovaizdy — kiekviename miške, kiekvie- name pajūry... Gal žmogaus nė nereikėjo, kai Menas — suža- dėtinis...

Parodos ruošą rūpinosi Marija Remienė, pirmininkė Putnamo seselių rėmėjų, kurie, besirūpin- dami tų lietuvių vienuolių krikščioniškų-tautinių darbų rė- mimu, kartkartėmis visuomenėi

Dail. Vida Krištolaitytė savo darbų parodoje Čiurlionio ga- lerijoje Chicagoje. Nuotr. Jono Tamulaičio

suruošia ką nors neeilinio, kul- tūriško. Pirmininkė parodą ir atidarė, tardama, kad Chicago dailininkės iš New Yorko atvy- kimo tapo praturtinta.

Kalbai pakviesta, Marijos Re-

mienės žodžiais, „rėmėjų rėmė- ja“, Balso pirmininkė Marija Rudienė išreiškė džiaugsmą, kad „dailininkė... vėl grįžo pas mus“, kad „suteikė mum progą pasigėrėti jos darbais“, ir pacitavo pačios Vidos žodžius, jog ji „grįžtanti prie pradžios, prie pagrindų, prie žemės, prie vandens“.

Nors paveiksluose žmonių ne- buvo, dailininkė žmones verti- no... Ypač tuos, kurie atėjo ir domėjosi jos darbais; dar la- biau tuos, kurie ją kvietė... Ji net teigė, jog jos draugai ame- rikiečiai dailininkai New Yorke

PROVIDENCE, R.I.

Tebesimeldžiame lietuviškai.

Lietuvių Šv. Kazimiero para- pijos ilgamečiui klebonui kun. V. Martinkui mirus, per neilgą laiką tarpą įvyko eilė pasikeiti- mų. Nauju klebonu tapo kun. dr. V. Cukuras ir taip parapija iš- liko lietuvių rankose. Kun. prof. St. Ylai Putname mirus, jo pa- reigas perėmė kun. dr. V. Cukur- ras. Ir vėl likome be lietuvių kunigo.

Laimei pertrauka nebuvo il- ga. Rugsjūčio 8 kun. Izidorius Gedvila perėmė Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono parei- gas. Kun. I. Gedvila atvyko iš to- limos Montanos, kurioje nuo 1951 dirbo septyniuose vietovėse: Billings vienus metus vikaru, o kitose šešiose — klebonu. Per 33 metus, praleistų kitataučių tarpe, jis neatitrūko nuo savųjų „šaknų“, išlaikė sveltymėmis nesuterštą gimtąją kalbą ir gra- žiuosius lietuviškus papročius. Nuo jaunystės įprastos tautos būdu jis tęsia reikalingus patai- symus parapijos pastatuose.

Kun. I. Gedvilai perėmus pa- rapijos vadovavimą, jau įvyko keletas sėkmingų renginių. Va- saros metu vyko mažoji gegu- žinė, o lapkričio 6 metinė pa- rapijos vakarienė. Dideliam sa- vanorių būriui talkinant, para- pijos komitetui energingai va- dovaujant, parapiečių ir jų draugų pabendravimas buvo nuoširdus, o pajamos gausios.

Vakarienes programa vyko lietuvių kalba. Tai priklausė nuo klebono ir dalyvaujančių kuni- gų. Kun. dr. A. Jurgelaitis, OP, pradėjo taikliu lietuvišku zo- džiu. Buvęs klebonas kun. dr. V. Cukuras pasidžiaugė, kad para- pija stiprėja. Maloniai jautėsi kun. A. Kacevičius, dabar jau pensininkas, po daugelio metų „sugrįžęs“ į savo parapiją. Da- lyvavo ir kun. Petraitis iš Put- namo.

Vakarienes metu surinkti 54 parašai po peticija, prašant Da- riaus-Girėno sukakutinio pašto ženklą.

A. Valiūšis

VLIKO SEIMAS DETROITE

1983 lapkričio 12-13 VLiko seimas posėdžiavo Detroit- Southfield, Mich., Dievo Apvaiz- dos Parapijos Kultūros Centre. Dalyvavo 38 atstovai ir būrys svečių, kurių tarpe buvo ALTOs pirmininkas dr. K. Šidlauskas ir JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas dr. A. Butkus. Seimo metu buvo plačiai apžvelgta tarptautinė padėtis ir Lietuvos laisvinimo problema. Apie „Vakarų Euro- pos tarptautinę politiką Sovietų Sąjungos atžvilgiu“ pranešimą padarė Lietuvos atstovas Vati- kane, Stasys Lozoraitis, Jr. Lie- tuvos laisvinimo problemą gvil- deno simpoziumo dalyviai — inž. L. Grinius, dr. K. Karve- lis, A.J. Kasulaitis, ir dr. D. Kri- vickas. Apie VLiko susikūri- mą kalbėjo vienas VLiko steigėjų ir pirmosios valdybos vicepirmininkas, agr. B. Gai- džūnas. Tautos Fondo klau- simais pranešimus padarė T.F. ta- rybos pirmininkas A. Vakselis, T.F. valdybos pirmininkas J. Giedraitis ir Kanados T.F. pi- rmininkas A. Firavičius. VLiko veiklą vietinėje ir tarptautinėje plotmėje išsamiai apšvietė VLiko pirmininkas dr. K. Bo- belis, išreiškęs viltį, kad penktojo organizacijos dešimtmečio bė- gje subyrės sovietinė imperija ir bus atstatyta Lietuvos ne- priklausomybė. Papildomus pra- nešimus padarė VLiko nariai: dr. K. Jurgėla, dr. E. Arma- nienė ir V. Jokūbaitis, ir ELTOS prancūzų kalba redaktorė: Bir- tū Venskuvienė. Seimas praėjo darnioje ir pakilioje nuotaikoje. (Elta)

sakėsi jai pavydį, kad ji kilusi iš lietuvių, nes jos tautiečiai nesigai- li, trūso suruošti jos meno parodą kažkur gerokai toli nuo jos būstinės — New Yorke.

Tikrai, amerikiečiai dailini- kai gali pavydėti, kol bus tokių, kaip Marijos Remienės vadovau- jami Putnamo seselių rėmėjai, kurie nesigai li trūso pakviesti menui-suzadėtiniai ir dailei — sužadėtiniai atsidavusių asmenų ir jiem-jom iškelti vestuves meno galerijoj... A.D.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šlame laikraštįje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Dar- bininko skaitytojams. Klausimai siū- stini jos adresu: Dr. M. L. Švei- kauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

AR ADVOKATAS REIKALINGAS?

KLAUSIMAS

Mūsų sūnus yra inžinierius. Tarnybos reikalais jis važinėjo po visą Ameriką. Eina ypatingai svarbias pareigas ir yra la- bai atsidasvęs ne tik savo dar- bui, bet ir savo įmonei. Dirbo antvalandžius, o bendrovei su- mažinus inžinierių skaičių, mūsų sūnus atliko ne tik savo paties, bet ir kitų, atleistųjų inžinierių, darbus. Prieš pusmetį jis buvo pasiūstas į kitą valstiją savo darbdavio turimą fabriką in- spekcijai. Ten tarėsi su inžinie- riais ir vietinė administracija.

Vieną dieną, rodydamas ki- tiem, kaip turi būti atliekamas tam tikras darbas, jis išsinarino nugarą taip bjauriai, kad negalė- jo atsilenkti. Teko išgulėti lovoj beveik tris savaites, paskui dak- tarai įsakė daryti visokius pratim- us: plaukti baseinuose ir pa- našiai. Praėjo pusmetis, o jo padėtis mažai tepagerėjo. Grįžo į darbą, nepaisydamas daktarų patarimo dar ilsėtis, nesilanksty- ti. Daktarai jam pasakė, kad ne- žinia, ar nugarą kada nors tik- rai ir pilnai atsitaisys, kad grei- čiausiai reikės daryti operaci- ją ir panašiai.

Nuo pat pirmos susižeidimo dienos bendrovė sūnui moka pilną algą, o jo draudimas ap- moka visas gydymosi išlaidas. Tačiau mes vis bijojom, kad kada nors bendrovei įgis mokėti ir kad sūnus pasiliks bent iš dalies invalidas. Kas tada atsitiks? Žinom, kad bendrovė turi viso- kių draudimų tokiem atvejams, bet negi ji gali mokėti per visą gyvenimą?

Sūnus yra tik 32 metų am- žiaus. Ar turėtų jis kreiptis į advokatą? Ar geriau palaukti, kol įmonė nustos jam mokėti? Prašom patarimo.

Tėvai

ATSAKYMAS

Kadangi nėra abejonės, kad sūnaus „susižeidimas“ yra „su- rištas“ su jo darbu (arising in and out of the course of employ- ment), bendrovės draudimo įstaiga (insurer arba self-insurer) yra pilnai atsakinga už visas jo gydymo išlaidas. Taip pat, jei jis dabar arba ateity negalėtų at- likti savo pareigų, dėl to, kad yra nedarbingas, bendrovė arba jos draudimo įstaiga jam turėtų mokėti savaitinį atlyginimą. De- ja, vadinamasis „workman's compensation“ atlyginimas nėra labai aukštas; jis yra žy- miai mažesnis negu Tamstų sū- naus normalus atlyginimas. Taip pat yra tam tikra sumos limitacija, t.y. tam tikras maxi- mumas, kurį pasiekus, nebegali- ma toliau gauti kompensacijos. Tačiau daugumas valstijų neturi limitacijų, kai tarnautojas arba darbininkas yra visiškai ir „vi- samu laikui“ nedarbingas. Tokiu atveju jis gali gauti kompensaci- ją per visą gyvenimą. Tai va- dinasi „total and permanent disability“.

Dėl advokato. Kadangi Tams- tų sūnaus įmonė jam moka pil- ną atlyginimą, patarčiau Tams- tom sužinoti, ar įmonė pranešė apie savo tarnautojo — Tamstų sūnaus — industrinį susižeidimą reikalingai įstaigai. Daugumoj valstijų ši įstaiga vadinasi „In- dustrial Accident Board“. Jei yra jai pranešta ir jei sūnus ne- tik grįžo į darbą, bet gauna pil- ną atlyginimą, mano nuomone, Tamstom šiuo tarpu advokatas nėra reikalingas. Ar jis bus Tamstom vėliau reikalingas, priklausys nuo reikalo eigos.

Skaityk ir platink
Darbininką!

Metai nauji, rūpesčiai seni

(atkelta iš 3 psl.)

viškų knygų. Jos yra visiem bū- tinos, nes tik tokiu būdu palaik- ysime savo kūrybinį dinamizmą.

Linkime jaunimo organizaci- jom kuo daugiau patraukti jau- nimo į savo eiles ir kuo dau- giau pasisavinti įvairios litua- nistikos, labiau pažinti lietuviš- kus reikalus ir labiau į juos įsi- jungti.

Norime kad šiais metais būtų kuo įspūdingiau ir prasmingiau paminėtos visos lietuviškos šventės, pradedant nuo Vasario 16. Į jas pakviškime įtakingų amerikiečių, sudarykime sąly- gas, kad šventės būtų paminė- tos ir amerikiečių spaudoje.

Lietuvos nepriklausomybės proga surenkime priėmimus Lietuvos draugam, kad jie pa-

justų mūsų dėkingumą ir mū- sų rūpestingumą.

Švęskime ir šv. Kazimiero me- tus. Centrinis komitetas rengia kelionę į Romą, paskui Darbo dienos savaitgalį iškilmės Toron- te, kur bus pastatyta speciali opera.

Linkime, kad šv. Kazimieras būtų tinkamai paminėtas kiek- vienoje lietuviškoje parapijoje, lietuviškoje kolonijoje, jaunimo organizacijose, mokyklose, sto- vyklose. Tegu tie šv. Kazimiero metai atgaivina ir mūsų dvasinį gyvenimą!

Visi tad labiau pasiaukokime lietuviškiem reikalams, remkime savo spaudą, palaikykime visa kas lietuviška ir įtraukime jau- nimą į darbą.

Tegu būna Dievo palaima per visus šiuos metus visuose mūsų darbuose!

TRISDEŠIMT AŠTUNTOJO AUKŠTO DIPLOMATIJA

(atkelta iš 3 psl.)

gen. sekretorius nekalbėjo. Bet jo nuomonė čia jau seniai žino- ma, kaip žinomas ir pasaulinės viešosios nuomonės spaudimas į tuodu lyderius, kad juodu susiti- ktų.

Savo nuomonę gen. sekreto- rius tuo klausimu pareiškė, kai tik buvo sugrįžęs iš pasimatymo su Andropovu. Tada jis sakė: „Aš tikiu, kad pasaulinis spau- dimas padės pagreitinti šį susi- tikimą, kuris, mano nuomone, turėtų įvykti kaip galima grei- čiau. Betgi, iš kitos pusės, problemų rimtumas reikalauja, kad tam būtų tinkamai pasiruoš- ta. Mano įsitikinimu, būtų ne- protinga versti juos susitikti po savaitės, mėnesio ar dviejų. Dir- va turi būti paruošta, kad toks susitikimas būtų tikrai naudingas ir sėkmingas.“

Diplomatas nuo 1940

Kai Saugumo Taryba jį re- komendavo į JT gen. sekretorius ir generalinė asamblėja 1981 gruodžio mėnesį jį patvirtino penkerių metų terminui, kurį jis pradėjo 1982 sausio 19. Parašė Perez de Cuellar, advokatas ir kar- jeros diplomatas, tuo metu buvo JT gen. sekretoriaus asmeniu atstovu Afganistano reikalams.

Savo diplomatinę karjerą jis pradėjo 1940 Peru užsienio rei- kalų ministresrijoj ir įvairiais lai- kotarpiais ėjo aukštas pareigas.

Perez de Cuellar yra buvęs Peru ambasadorium Venecueloj ir Šveicarijoj. Buvo pirmu savo šalies ambasadorium Sovietų Są- jungoj ir Lenkijoj 1969-1971. Prieš tai jis yra buvęs Peru am- basados sekretorium Prancūzi- joj, D. Britanijoj, Bolivijoj ir Brazilijoj.

Jo ryšiai su Jungtinėmis Tau- tomis prasidėjo 1946, kada jis buvo Peru delegacijoj pirmojoj JT gen. asamblėjos sesijoj ir paskui delegacijose nuo 25-osios iki 30-osios sesijos. 1971-1975 buvo nuolatinis Peru ambasado- rium. 1975 JT jį paskyrė specia- liu gen. sekretoriaus atstovu Kip- ro reikalams. Tame poste jis iš- buvo iki 1977. 1981 jis atsistaty- dino iš pasekretoriaus pareigų, kurias ėjo nuo 1979, bet pasiliko gen. sekretoriaus atstovu Afga- nistano reikalams ir ryšium su tuo lankėsi Pakistane ir Afganistane.

Perez de Cuellar yra dėstęs diplomatinę ir tarptautinę teisę Peru akademijose. Yra baigęs teisės mokslus Katalikų uni- versitete Limos mieste, kur jis gimė 1920 sausio 19. Parašė knygą „Manual de Derecho Diplomatico“ (Tarptautinės teisės vadovas), kuri išspausdinta 1964. Jis yra vedęs Marcela Temple ir augina du vaikus. Su žmona jis dabar dažnai keliauja po pasaulį, oficialiai ar su spe- cialia misija.

VISI DRAUGE VYKSTAME Į ROMA

ŠV. TĖVAS JONAS PAULIUS II DALYVAUS LIETUVIŲ IŠKILMĖSE ROMOJE MININT ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ MIRTIES SUKAKTĮ 1984 KOVO 4

Išvyksta iš visų didesnių JAV ir Kanados miestų vasario 26 grįžtama kovo 5 arba 12. Užsakyti autobusai, lėktuvai (Pan Am), viešbučiai (Romoje — Sheraton Roma, luxury hotel), maistas ir daug kitų priedų. Kelionės sąlankos ir smulkesnės informacijos gaunamos agentūroje Vytis arba įvairiuose miestuose pas žemiau išvardintus asmenis:

BALTIMORE, MD. — A. Juškus; BOSTON, MASS., — kun. A. Kontautas; BROOKLYN, N.Y. — kun. J. Pakalniškis; CHICAGO — T.T. Jėzuitai; CLEVELAND — kun. G. Kijauskas, S.J.; DETROIT — J. Urbonas; ELIZABETH, N.J. — kun. P. Žemėkis; HARTFORD, CONN. — D. Grajauskienė; HOT SPRINGS, ARK. — kun. P. Patlaba; MONTREAL CANADA — J. Piečaitis; NEW YORK — kun. V. Palubinskas; SHENANDOAH-FRACKVILLE PA. — E. Val- čaitienė; WATERBURY, CONN. — A. Paliulis; WOODHAVEN-RICHMOND HILL, N.Y. — M. Šalinskienė; WORCESTER, MASS — P. Molis.

ŠV. KAZIMIERO 500 M. JUBILIEJAUS
CENTRINIS KOMITETAS

VYT. VOLERTAS, FIRM.
KUN. ALG. BARTKUS, KOORDINATORIUS ROMOJE

Techniškus kelionės reikalus tvarko

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

2129 KNAPP ST.

BROOKLYN, N.Y. 11229

TEL. (212) 769-3300

(naujai užsirašę gali skambinti "collect")

Popežius Jonas Paulius II: „Pusė mano širdies priklaus- so Lietuvai“

POVILAS DARGIS PAGERBTAS PITTSBURGHE IR CHICAGOJE

Lyg gražią tradiciją mes tęsiame, pagerbdami mūsų žymūnus jų amžiaus bei visuomeninio darbo sukakčių progomis. Tuo mes parodome dėkingumą už jų pasiaukojimą, idealizmą dirbant lietuviškuose dirvuose. Gyvenimo kelyje besukbedami, kartais vienas kitą pabarame, įsikarščiavę piktesnį žodį pasakome, užuot keliavę vienu plačiu keliu, išsibarstome klystkeluose. O kad mes širdy blogio nenešiojame ir vienas kitam atleidžiame, parodome tada, kai sueiname būryje pagerbti iškilųjų žmonių.

Ypatingai iškilūs pagerbimus surengė įvairios organizacijos, minint Povilo Dargio vestos radijo programos 50 metų sukaktį bei eilę kitų sukakčių. Pagerbdami Povilą Dargį, mes surinkome vaizgantiškus deimantus jo šakotoje veikloje. Jis žymus

visuomenininkas, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas, spaudos darbuotojas, lietuviškų radijo programų vedėjas. Lietuvių Žurnalistų Sąjunga jį išrinko garbės nariu. Platus jo darbų ir veiklos barai, plačiais keliais suplaukė žmonės, norėdami pareikšti padėką ir pagarbą.

Pittsburghe pagerbimą organizavo SLA kuopa, Sandara ir lituanistinių mokyklų mokytojos seselės vienuolės. Pittsburgho miesto burmistras specialia proklamacija paskelbė Povilo Dargio dieną. Sveikinimų buvo gausybė iš įvairių organizacijų, pavienių asmenų, laikraščių redaktorių ir amerikiečių politikų, kultūrininkų.

Chicagoj Povilo Dargio pagerbimą surengė Alto centras, apjungias daug organizacijų. Sveikintojai iškėlė jo nuopelnus

visuomeninėje veikloje, spaudoje, radijo programose. Pagerbimą vainikavo dėkingumas. Jo nueitas kelias šviečia pavyzdžių mum visiems, kaip reikia veikti, dirbti, aukotis. Įvairiaspalviai šviečias tolerantiškumas — tai jo ne iš žodynų puslapių išmoktas ir kartojamas žodis, bet gyvas nuo rytmečio ausros iki žvaigždėto vidurnakčio.

Povilo Dargio meilė Lietuvai, sesei ir broliui lietuviui — tai neišsemiamas šaltinis jėgų, įgalinęs atlikti tiek daug darbų, įvairių įsipareigojimų, plačioj skalėj vadovaujančiuose postuose. Pareiškę Povilui Dargiui dėkingumą, linkejimus palydėję šampano šūvais, išsinešėme jo gyvenimo ilgų metų vaizdus, mus skatinančius dirbti lietuvių klestėjimui.

Vyt. Kasniūnas

Bankete pagerbiant Povilą Dargį jo vedamos radijo programos 50 metų sukakties proga. Iš k. Povilas ir Gertrūda Dargiai, SLA sekretorė Genovaitė Meiliūnienė, Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Walter Karaveckas.

TĒVYNĒS DIENA DUESSELFORFE

Duesseldorfio ir jo apylinkių lietuviai spalio 8 paminėjo Tėvynės dieną.

Šventė pradėta pamaldomis, kurias laikė kun. Konstantinas P. Gulbinas. Pamaldų metu dariniai sugiedotos lietuviškos giesmės. Buvo padrasinti garsiai ir harmoningiau giedoti ir truputį besivaržantieji. Mat, vargonų muziką lydėjo stiprus Spies-Gailiūtės sopranas. Kelias giesmes ji sugiedojo solo. Tai didelio lietuviško susipratimo žmogus. Į šventę ji atvyko savo lėšomis, kad padėtų tautiečiam pagiedoti ir su jais pabuvotų bendram vakare.

6 val. vak. rinkomės į šios bažnyčios, pavadintos Šv. Marijos Rožančiaus vardu, salę. Programa tęsėsi daugiau nei dvi valandas. Ji sutraukė apie pusantro šimto dalyvių.

Susirinkimą atidarė ir svečius, dalyvius bei programos atlikėjus pasveikino ponis Boehm. Organizacinė našta teko p. Gulbinui ir Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos sekretoriui R. Gumuliauskui.

Neilgą referatą skaitė Kultūros draugijos valdybos pirmininkas Algirdas Palavinskas. Jis išdėstė savo pastebėjimus dvasinių vertybių perkainojimus istorijos eigoj. Be to, jis pastebėjo, kad idealais piktnaudžiauja demagogai, mobilizuodami mases savo dažnai nešvariems kėslams įgyvendinti. Prisimenam vyresnieji, ką reiškė tėvynė III-ajame reiche ir ką ji dabar reiškia šių dienų vakarietiškam jaunimui. Tada ji buvo aukščiau visko, šiandien — kabaretinis fenomenas, psichopato simptomas. Daugumai dabartinio jaunimo nebeegzistuoja jokie idealai. Tai prisitotinusių visuomenės vargo nemačiusio, išpaikinto jaunimo pseudofilosofija.

Tačiau to nerasi pas tremtinių, pabėgėlių, emigrantų vaikus. Mes žinom tėvynės vertę. Čia labai tinka kiek pratęstas vokiškas priežodis: "Pinigus pametei — nieko nepametei, ryžtą pametei — daug pametei, tėvynę praradai — visko netekai".

Meninę programą atliko grupė olandų jaunimo. Tai Lietuva susidomėjusi jaunimo grupė.

Jiem patiko senoji lietuviška daina, melancholiškos melodijos. Pasirodė meistriškai atliekamas savo partijas sekstetas. (Mes kažkodėl įpratę vadinti kvartetu ar sekstetu atlikėjų skaičių. Čia gi išgirdom akademinį sekstetą, kurio kiekvienas asmuo labai šlifuoti atliko savo partiją.) O ir dainos nebe tos, kurias neseniai ar dar ir dabar plyšauja jaunimas, grįždamas iš pasilinksminimo paryčiais namo. Tai senosios raudos, baladės ar dar kitaip vadintinos senovinės dainos.

Šiam sekstetui idėją davė Olandijoj apsigyvenęs p. Kaplanas. Jis konsultavo dainininkus, taisė tarseną; mat, šie jaunuoliai lietuviškai nekalba. Matyt, jo parinktas ir sekstetui vardas: "Daina". Kiek triušo, kiek repetacijom laiko paaukojo šie Lietuvą pamilę jaunuoliai, nežino tik jie patys. Ir net keista: šitokio meninio kolektyvo mes, lietuviai, be abejoj, turį savo tarpe pakankamai ir neblogo dainininkų, suorganizuoti nepajėgiam.

Ponia Boehm dainininkam įteikė po gėlę, publikai palydint katutėmis.

Dvi lietuviškas balades, palydint gitara, meniškai padeklamavo Kęstutis Ivinskis.

Programos pabaigai sugiedojo "Graži tu mano..." ir Lietuvos himną.

Susirinkimą pasveikino laišku, pats negalėdamas asmeniškai dalyvauti, Europos Parlamento narys, mum jau gerai pažįstamas iniciatorius Lietuvos interesam ginti, Otto von Habsburgas. Tai jo dėka į Europos Parlamentą buvo įneštos rezoliucijos, liečiančios Pabaltijo okupacijos pasmerkimą. "Aš ir toliau dėsiu visas pastangas, kad Europos Parlamente Jūsų tėvynės klausimas nebūtų pamirštas. Jum, p. Gumuliauskai, ir Jūsų žemiečiams siunčiu kuo geriausius linkėjimus."

Po oficialiosios programos dar ilgai skambėjo lietuviškos dainos, o jas pakeituz dviejų akordeonų šokių muzikai, šokom tai valsa, tai polkutė.

Skirstėmės jau po vidurnakčio, su gera nuotaika.

Rimantas Gumuliauskas

ATEITININKŲ TARYBOS POSĖDIS

Ateitininkų Federacijos vadovybės pareigų perdavimo posėdis įvyko gruodžio 26 Ateitininkų namuose, Lemonte. Posėdis prasidėjo mišiom 12 v. Po to buvo Ateitininkų federacijos vado pareigų perdavimas naujam federacijos vadui dr. Kaziui Pemkui.

WORCESTER, MASS.

Kariuomenės šventė

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa, "Nevėžio" ir "Neringos" tuntų skautai ir skautės lapkričio 20 šventė Lietuvos kariuomenės atkūrimo 65 metų sukaktį. Organizuotai ir su vėliavomis dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj 10 val. mišiose, kurias aukojė ir pamokslą pasakė kleb. kun. A. Miciūnas, MIC. Giedojimo parapijos vyrų choras, kurio didelę dalį sudaro šauliai. Vadovavo ir vargonais grojo O. Keršytė.

Po mišių šventorių prie žuvusių už Lietuvos laisvę patyto paminklo trumpom apeigom vadovavo Dr. V. Kudirkos šaulių kuopos pirm. A. Zenkus.

Maironio Parke tolimesniam šventės minėjimui vadovavo šaulių kuopos pirm. A. Zenkus. Sugiedojus Lietuvos himną, sudarytas garbės prezidiumas. Pagrindinę paskaitą apie lietuvių kovas pradėdant XIV šimtmečiu ir baigiant dabarties kovomis skaitė prof. Česlovas Masaitis iš Putnam, Conn.

Užbaigus minėjimą, į salę su vėliavomis įžygiavo skautai ir skautės. Iškilmingos sueigos metu vyko pakėlimai į aukštesnius laipsnius, apdovanojimai ir programėlė, kurią atliko jie patys. Pabaigoj visi padainavo Lietuva brangi ir baigė tradicine Ateina naktis.

Visi buvo pakviesti prie sesių šaulių paruoštų kuklių vaišių.

J.M.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas sveikina visus lietuvius plačiai pasklidusius laisvame pasaulyje, laisvės išsilgusius sąžinės kalinius okupuotoje tėvynėje ir Sibiro tremties kankinius. Visiems linkime dvasinės ramybės, o kenčiantiems vergijoje — stiprybės ir vilties.

BALF'as dėkoja visiems veikėjams, rėmėjams, lietuvių spaudai ir radijo valandėlėms, kurių darbo, pastangų ir paramos dėka galime sėkmingai tęsti lietuvių šalpos darbą. Džiaugiamės, kad šių metų bėgyje, kaip ir ilgus metus praėjus, galėjome padėti daugeliui nelaimingųjų už Geležinės Uždangos ir įvairiuose pasaulio kraštuose, įnešant broliškos meilės šilumos jų tamsesnėse buities valandose.

Pasitikėdami lietuvišku jautrumu artimui nelaimėje ir giliu tautiniu susipratimu, su stipriomis viltimis žengiamė į Naujuosius ir BALF'o veiklos 40-tuosius sukaktivinius metus.

BENDRO AMERIKOS LIETUVIŲ ŠALPOS FONDO CENTRO VALDYBA

Maria Rudienė, pirm. kun. Ansas Trakis kun. Antanas Zakarauskas Aldona Daukienė Albinas Dzirvonas Ona Jokūbaitienė Kostas Čepaitis Faustina Mackevičienė

Po trumpos pertraukos ir lengvo užkandžio prasidėjo buvusios ir naujosios Ateitininkų tarybos posėdis.

Naują Ateitininkų federacijos tarybą sudaro:

Nijolė Balčiūnienė, Ses. Margarita Bareikaitė, Daiva Barškėytė, Birutė Bublrienė, Vaclovas Kleiza, Romualdas Kriaučiūnas, Česlovas Masaitis, Algis Norvilas, Juozas Polikaitis, Vac-

lovas Saulys, Vytautas Šoliūnas, Jonas Vaitkus, Vytautas Vyngantas, Jonas Zadeikis, Arvydas Zygas.

Be to, į tarybą įeina Ateitininkų federacijos naujas ir buvęs federacijos vadai, dvasios vadas, sąjungų pirmininkai.

Į Ateitininkų federacijos revizijos komisiją išrinkti: Janina Lieponienė, Kazys Pabedinskas ir Jonas Račkauskas.

WATERBURY, CONN.

Lietuviškoje veikloje

Vasaros išvykom pasibaigus, prasidėjo gyvesnė veikla salėse. Pirmą rudens balių spalio 1 surengė Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkė. Atsilankė nemaža svečių ir iš kitų vietovių. Programą atliko "Harmonija" iš New Yorko.

Lietuvių klubo 91 metų sukakties minėjimas įvyko spalio 9.

Lietuvių Moterų Federacijos Waterburio klubo, suruoštas balius įvyko spalio 22. Programą atliko Hartfordo tautinių šokių ansamblis "Berzelis".

Šv. Juozapo parapijos metiniai pietūs įvyko lapkričio 6. Žmonių prisirinko pilna salė.

Lietuvių Fronto Bičiulių Waterburio sambūrio susirinkimas Paliulių namuose įvyko lapkričio 12. Susirinkime ir vaišėse

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

dalyvavo ir L. F. Bičiulių centro valdybos vicepirmininkas inž. Vytautas Volertas su žmona. J. Paliulienė pranešė, kad naujoji valdyba pareigomis pasiskirstė taip: pirm. Jadvyga Paliulienė, sekr. Vaclovas Kuzmickas, išd. Juozas Muraška.

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimo komiteto pirm. inž. V. Volertas lapkričio 13 Šv. Juozapo parapijos salėj skaitė paskaitą apie šv. Kazimierą ir minėjimo programą. Kadangi V. Volertas yra plačiai visų žinomas kaip rašytojas ir nepailstantis visuomenininkas, tai pasiklausyti susirinko pilna salė žmonių.

Lietuvos kariuomenės minėjimas vyko lapkričio 20.

Šv. Juozapo parapijos choro banketas ir koncertas vyko lapkričio 26.

V.K.

Keliautojų dėmesiai

Juozas Kaributas yra parašęs idomią knygą "Kelonė aplink pasaulį". 423 puslapių knyga surkaupta daug kelionių įspūdžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankyto vietovių. Knyga su persiuntimu tik 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

VI-tąjį teatro festivalį surengęs komitetas. Iš k. Antanas Valavičius, Birutė Jasaitienė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Ingrida Bublrienė, Apolinaras Bagdonas, Matilda Marcinkienė, pirmininkas Anatolijus Kairys ir Juozas Šlajus. Teatro festivalis įvyko Chicagoje 1983 lapkričio 24-27. Nuotr. Z. Degučio

— Vysk. Antanas Deksnys gruodžio 22 kartu su kardinolais, vyskupais ir Romos kurijos nariais dalyvavo kalėdiniame susitikime su popiežium Jonu Paulium II. Po pagrindinės kalbos Šv. Tėvas atskirai pasimatė su visais audiencijos dalyviais. Šia proga vysk. A. Deksnys jam išreiškė nuoširdžius lietuvių linkejimus. Popiežius parodė didelį dėmesį dabartiniams lietuvių rūpesčiams ir kartu su Šv. Kalėdų linkėjimais prašė visiem lietuviams perduoti jo apaštalinį palaiminimą.

— Lietuvos atstovui Washingtono ir poniai Bačkienė Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga atsiuntė sveikinimus JAV prezidentas ir ponis Reagan, viceprezidentas ir ponis Bush, valstybės sekretorius ir ponis Schultz, JAV protokolo šefė ir ponas Roosevelt, Apaštališkasis delegatas, Washingtono arkivyskupas, Washingtono burmistras ir ponis Barry, Baltimorės burmistras. Lietuvos atstovas irgi pasiuntė sveikinimus bei linkėjimus aukštesiems sveikintojam. Švenčių proga O. ir S. Bačkiai taip pat pasikeitė sveikinimais su daugelio kraštų ambasadoriais bei atstovais.

— PLB Visuomeninių reikalų komisijos posėdy, įvykusiame gruodžio 10 New Yorke, pasiskirstyta pareigomis: pirm. Algimantas Gečys, pirmininko pavaduotojas Juozas Danys, vicepirmininkai dr. Kazys Ambrozaitis, ir dr. Bronius Nemickas, sekr. Gintė Damušytė.

— Vasario 16 gimnazijoj Vokietijoj Kalėdų atostogos prasidėjo gruodžio 17. Po atostogų pamokos prasideda sausio 9.

— USSR News Brief (Bruselis, 1983 lepkričio 15) žiniomis Henrikas Jaškūnas perkeltas iš specialiaro režimo į griežtą rezimą toje pačioje stovykloje (V-389-36). Toks pat perkėlimas buvo pasiūlytas ir Baliui Gajauskiui, bet jis atsisakė įteikti prašymą. (E)

— Vokietijos Baltiškiosios Draugijos delegatų susirinkimas lapkričio 5 Lueneberge išrinko dr. Otto von Habsburg, prof. dr. Wilhelm Hahn ir prof. dr. Theodor Oberlaender šios draugijos (Baltische Gesellschaft in Deutschland) garbės prezidiumo nariais. Tuo susirinkimas įvertino šių asmenų pastangas įgyvendinti laisvo apsisprendimo teisę Pabaltijo valstybėse.

— Vokietijos LB tarybos rinkimų komisija lapkričio 22 paskelbė balsavimų į Vokietijos LB tarybą rezultatus. Išrinkta 15 asmenų: Andrius Šmitas, kun. Alfonsas Bernatonis, Vincas Bartusevičius, Alina Grinienė, Marija Šmitienė, Jonas Valiūnas, Kęstutis Ivinskis, Živilė Vilčinskaitė, Mečys Buivys, Justinas Lukošius, Vingaudas Damijonaitis, dr. Jonas Norkaitis, Juozas Sabas, dr. Vilius Lenertas, Arminas Lipsys. Kandidatais liko: Walter Vitkus Eugenija Lucienė, Rimantas Gumuliauskas, Antanas Šiugzdinis, Vytautas Bernotas, Ričardas Tendzegolskis.

Mirė poetas Antanas Miškinis Gruodžio 16 okupuotoje Lietuvoje mirė poetas Antanas Miškinis. Palaidotas gruodžio 20 Antakalnio kapinėse.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J.B. Lukas, New Haven, Conn., K. Kiaunė, Jamaica Estates, N.Y. Užsakė kitiem: Ed. T. Senken, Ozone Park, N.Y. — P. Link, Hewlett, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

New Yorko Atletų Klubo krepšinio C komanda, žaidusi Chicagoje Pasaulio Lietuvių Sporto Pirmenybėse. Iš k. klupo: V. Marijošius, R. Vebeliūnas, P. Budraitis, J. Jankauskas, T. Vebeliūnas, D. Remeza, M. Nemickas, D. Marijošius; stovi — treneris Pat Torney, V. Milukas, M. Marijošius, A. Nemickas, P. Naronis, A. Lileika, D. Stankūnas, W. Sidas ir treneris Juozas Milukas.

SPORTAS

Slidinėjimo pirmenybės
Š. Amerikos pabaltiečių ir lietuvių slidinėjimo pirmenybės įvyks vasario 4 ir 5 dienomis

Devils Elbow Ski Resort, Bethany, Ont. (apie 60 mylių į šiaurės rytus nuo Toronto). Varžybas vykdo Toronto estų slidinėjimo klubas "Kalev".

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmių.

Dalyvių registracija iki sausio

25 atliekama šiuo adresu: Mr. Arvu Oiling, 31 Jellicoe Ave., Toronto, Ont. M8W 1W2. Tel. 416 255-0783.

Lietuvių slidinėtojų dalyvavimą koordinuoja ir lietuvių pirmenybių išvedimu rūpinasi ŠALFASS-gos slidinėjimo komitetas, vadovaujamas Mečio Empakerio, 6 Robin Hood Rd., Islington, Ont. M9A 2W7. Tel. 416 231-1487.

JAV gyvena slidinėjotojai dar gali kreiptis į ŠALFASS slidinėjimo komiteto vicepirm. Vytenį Čiurlionį, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. Tel. 216 481-1525.

Tavo aukos laukia Tėvynė! Paremk tas organizacijas, kurios rūpinasi Lietuvos išlaisvinimu!

NAUJAUSIOS KNYGOS

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštais viršeliais 12 dol., įrišta — 15 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydūnas, Sieben Hundert Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Įrišta. 14 dol.

A. Saudargienė, Vėjas iš Rytų. Kelionės aprašymai, įrišta. 5 dol.
Balys Gaidžiūnas, Bernelių mišios, kalėdiniai eilėraščiai. 2 dol.

Stasys Santvaras, Buvimo pėdsakai, aštuntoji lyrikos knyga. Įrišta. 12 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknis. Romanas. 10 dol.
R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės. 7 dol.

Iz. Straukas, Nuo Linkuvos iki Čikagos. Atsiminimai. 8 dol.
P. Melnikas, Pakirsta šaka. Romanas. Kietais viršeliais. 8 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

J. Ehret, Lithuania, The European Adam. Angliškai. 3.50 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatikano mintys ir lietuviai susirinkime. Kietais viršeliais, 6 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai, eilės. 6 dol.

K. Kaminskas, Po svetimu dangum, eilėraščiai. 4 dol.

Persiuntimui pridodamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinkiniai raštai. I ir II tomas. Įrišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarikos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Įrišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Įrišta. 8 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis, eilėraščiai. 4 dol.

J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinių straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiūšis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didesnio formato, įrišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrišta. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrišta. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sukuriuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje: Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomai. Įrišta. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanauškas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridodamas 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 25 dol. — I. Banaitienė, Woodhaven, N.Y., Z. Krasauskas, Chicago, Ill.

20 dol. — R. Janowska, Norristown, Pa.

17 dol. — P. Kwarinskas, Lake Worth, Fla.

Po 15 dol. — J. Arlauskas, New Britain, Conn., B. Kaslas, Wyoming, Pa., M. Kleinaitis, St. Petersburg, Fla., A. Rugys, Lantana, Fla., S. Kačinskas, Sunny Hills, Fla., dr. J. Gustaitis, Cranton, Pa., P. Turulis, New York, N.Y., W. Botscharow, Newton, Mass.

Po 10 dol. — J. Strazdas, Toronto, Ont., kun. B. Pacevičius, Toronto, Ont., V. Grajauskas, Jeffersonville, N.Y., M. Zmuidzienė, Thompson, Conn., S. Gorodeckas, Escondido, Calif., V. Sužiedėlis, Brockton, Mass., kun. P. Sabulis, Waterbury, Conn., J. Skudzinskas, Dorchester, Mass., J. Liaukus, St. Petersburg Beach, Fla., J. Strijauskas, St. Petersburg, Fla., K. Gruzdas, Quincy, Mass., J. Dabrega, Brockton, Mass., V. Laugalis, Niantic, Conn., P. Simanauškas, Hartford, Conn., B. Vilčinskas, New Britain, Conn., K. Narkevičius, Arlington, Mass., N. Girmys, Brooklyn, N.Y., A. Vaičiulis, West Mifflin, Pa., A. Pietaris, Kearny, N.J., dr. E. Lenkauskas, Pepper Pike, Ohio, kun. A. Babonas, Detroit, Mich.,

A. Samušis, Richmond Hill, N.Y., B. Andrisunas, Hot Springs, Ark., W. Sidas, Richmond Hill, N.Y., K. Motuzas, Richmond Hill, N.Y., M. Samatienė, Washington, D.C., dr. G. Grinis, Flossmoor, Ill., A. Bliudžius, Los Angeles, Calif., M. Eivaitė, Lexington, Mass., D. Brazdžionis, Los Angeles, Calif.

Po 5 dol. — A. Grigaliūnas, Miami, Fla., A. Mackevičius, Jamaica, N.Y., V. Birutis, Moriches, N.Y., S. Bobelis, Plainview, N.Y., J. Masiūnas, So. Boston, Mass., J. Tamašauskas, Worcester, Mass., J. Šaulys, Branford, Conn., L. Krasauskas, Waterbury, Conn., U. Bradūnas, Waterbury, Conn., N. Arminas, Kearny, N.J., J. Gliuda, West Covina, Calif., M. Naruševičius, Paterson, N.J., K. Waitelis, St. Petersburg Beach, Fla., J. Miežaitis, Ormond Beach, Fla., K. Jonynas, Rego Park, N.Y., F. Vasaitis, Thompson, Conn., A. Mankus, Whitting, N.J., A. Setikas, Old Saybrook, Conn., A. Kvietkauskas, Linden, N.J., J. Zdanys, West Hartford, Conn., F. Misiūnas, Maywood, N.J., B. Garunkštis, Rego Park, N.Y., Z. Ratas, Merrick, N.Y., L. Spokas, Woodhaven, N.Y., J. Juodis, Germantown, N.Y., E. Urbelis, Richmond Hill, N.Y., E. Cibas, Milton, Mass., A. Pakštienė, Centerville, Mass., A. Liutkevičius, Norwood, Mass., B. Kovas, Norwood, Mass.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratęsti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė
Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

Sutaupysite pirkdami pas mus tauriuosius ir gaivinančius gėrimus

UŽSAKYTI GALIMA VIENINTELĖJE LIETUVIŠKOJE LIKERIO PARDUOTUVĖJE "VANDA"

Atsiimti galima "Lito" būstinėje adresu:

86-01 114th St. Richmond Hill, N.Y.
Skambinti telefonais: 212 441-2811 arba 516 997-7655

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, idėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridodamas dar 1 dol.

AMBER HARVEST
Fresh fruits and vegetables
PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj. Užsakomi vaisių krepšiai visom progom. Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave. (kampus 111 St.) 847-9225

Atidara nuo 8 iki 7 val. ruo pirmadienio iki šeštadienio

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

LIETUVIŲ KASA LIETUVIAM

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Skyriai Chicagoje, Ill. ir St. Petersburg, Fla.

— Klekviena taupoma sąskaita KASOJE apdrausta iki 100,000 dolerių.

KASA už paprastas taupomas sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius dabar moka 11%

Už didelius ir mažus Certifikatus duoda kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems nariams lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgičius.

Tiesioginiai priima arba keičia Social Security pensijos čekius.

Duoda Money Orders ir keičia asmeniškų arba algos čekius.

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Visus kviečiame dėti santaupas į lietuvišką KASĄ.

BOSTONO ŽINIOS

Massachusetts valstybės įstatymas

Massachusetts gubernatorius M. S. Dukakis rugsėjo 26 pasirašė įstatymą, jog vasario 16 visada bus minima kaip Lietuvos nepriklausomybės diena.

Tas įstatymas sako, kad Mass. gubernatorius kiekvienais metais privalo skelbti vasario 16-ąją kaip Lietuvos nepriklausomybės dieną. Tas įstatymas yra prarastas Mass. senate ir atsto-

vų rūmuose. Šio įstatymo projektą įnešė ir jį pravedė Mass. atstovas William J. Glodis iš Worcesterio.

Atstovas William J. Glodis didžiujasi esąs lietuvių kilmės. Ir tai yra pavyzdys visiem, kaip reikia mylėti savo tėvų ar protėvių kraštą.

Graži kalėdinė vakaronė

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas gruodžio 18 So. Bostono Lietuvių Piliesių d-jos salėje surengė kalėdinę vakaronę-kūčias su gražia programa. Salė buvo gražiai šventiška išpuošta.

Vakaronę pradėjo ir visai programai vadovavo pirm. Elena

Vasyliūnienė. Aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė su dideliu įsijautimu labai gražiai paskaitė Kalėdų šventėm pritaikytus Zigmo Gavelio ir Ados Karvelytės-Dubauskienės eilėrašius.

Šv. Jurgio parapijos iš Norwoodo kleb. kun. Vincas Valkavičius ir artistė Ellen Rubin atliko tolimesne meninę programą. Kun. Valkavičius yra įdomi asmenybė. Jis savo stipriu balsu, Ellen Rubin pritariant arfa, padainavo ir smuiku pagrojo keletą giesmių ir dainų. Ellen Rubin paskambino arfa keletą dalykų. Šioj programoj jie atliko: Fritz Kreisler, Kazimiero Senkaus, Aleksandro Aleksio, Fausto Strolis, Jules Massenet, Benjamin Britten, J.S. Bach ir Charles Gounod kūrinus. Tai buvo įdomi ir labai gražiai atlikta programa. Pasirodo, kad arfa galima gražiai akomponuoti ir solistam. Ji taip švelniai skamba, kad akomponuojant neužmuša solisto balso, kas kartais atsitinka su pianu, nors pianu kartais akomponiatorius gelbsti ir solistą.

Kun. V. Valkavičiui vadovaujant, dar buvo visų susirinkusių sugiedota keletas kalėdinių giesmių.

Klebonui kun. Albertui Kontautui palaiminus valgius, susirinkę lauzė kūčių paplotėlius ir valgė moterų klubo gražiai ir skaniai paruoštus kūčių valgius. Ši vakarienė buvo baigta malda.

L.M.F. Bostono klubas jau eilė metų rengia tokias bendras kūčias. Tai labai gražu. Čia susirinkę pasijunta lyg viena šeima. Ir kol taip dar visi susirenkam, tai dar reikšia, kad bendraujame tarpusavy. Kai to nebebus, tada išnyks ir mūsų bendravimas. Ir dar kas labai svarbu. Jeigu nebūtų kai kurių moterų, kurios panašius parengimus išneša ant savo pečių, tai eilė mūsų renginių turėtų išnykti. Tos pačios darbščiosios yra Milda Norkūnienė, Ona Vileniškienė, Ona Merkienė, Irena Ulpaitė. Žinoma, jom padeda ir visos klubo narės. Jos dirba visur ir visada. Bostono lietuviai turime būti jom dėkingi.

Lietuvių kalba yra seniausia kalba

Didžiam dienrašty The Boston Globe, skyriuje "Ask the Globe", buvo klausimas: "Is the Lithuanian language truly the oldest of all European languages?" Atsakymas duotas: "Lithuanian is the oldest living Indo-European language closest to Proto-Indo-European, the ancestral tongue from which all the Indo-European languages evolved".

BOSTONO RENGINIAI

Sausio 8, sekmadienį, 10 val. Šv. Kazimiero bažnyčioj Brocktone mišios už a.a. komp. Ju-

lių Gaidelį. Po mišių parapijos salėj pirmųjų mirties metinių proga akademija ir pusryčiai. Kalbės poetas St. Santvaras, giedos sol. B. Povilavičius ir Šv. Kazimiero parapijos choras.

Kovo 5 d. atidaroma Elenos Vasyliūnienės dailės darbų paroda Cambridge Public Library. Paroda tęsis dvi savaites.

Kovo 24, šeštadienį, So. Bostono Lietuvių Piliesių Dr-jos salėj Laisvės Varpo pavasarinis koncertas ir šios radijo programos 30 metų veiklos sukakties minėjimas. Programą atliks iš Europos solistė Vilija Mozūraitytė, pianistė Raminta Lampsatytė-Kollars ir smuikininkas Mykolas Kollars.

Balandžio 1 Minkų vedamos radijo valandėlės 50 metų sukakties minėjimas ir koncertas So. Bostono Lietuvių Piliesių Dr-jos salėj.

Gegužės 6 d. Motinos Dienos minėjimas. Rengia L.M.F. Bostono klubas.

Gegužės 13 d. 3 val. popiet First & Second Church salėje, 66 Marlborough St., Bostone rengiama poezijos ir muzikos popietė su poetu Stasiu Santvaru ir pianistu Vytautu Bakšiu. Rengia LB Bostono apygardos valdyba.

Rugpjūčio 12 Minkų radijo programos gegužinė Romuvos parke Brocktone.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai. 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parfuodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

IŠPILIE TINIMO TEISMAI IR JŲ ATGARSIAI

— Spalio mėnesį įvyko išpilietinimo teismas New Yorke prieš latvi Elmarą Sprogis. Sprendimo dar nėra. Tačiau savo poteišminę santraukoj OSI praneša, kad apeliuos jiem neigiamą sprendimą Juozo Kungio byloj.

— Lapkričio pradžioj buvo iškelta nauja išpilietinimo byla prieš Connecticut gyvenantį latvi Boleslavą Bogdanovą. Šis asmuo sunkiai serga vėžiu. OSI įstaigos advokatai buvo pilnai painformuoti apie jo kritišką padėtį, bet, nepaisydami to, vis vien iškėlė bylą.

— Lapkričio 14 Washingtonė įvyko susitikimas su teisingumo departamento pareigūnais: Assistant Attorney General Stephen Trott, OSI direktorium Neil Sher ir jo pavaduotoju Michael Wolf. Americans for Due Process kvietimu dalyvavo advokatai Ivers Berzins, David E. Springer ir Povilas Žumbakis. Susitikime buvo iškeltos procedūrinės problemos. Tarp kitų temų buvo paliesta KGB kooperacija, OSI advokatų etiški teisiniai nusižengimai ir JAV-ių Pabaltijo okupacijos nepripažinimo politika. Susitikimas įvyko dirbant su Baltųjų Rūmų Office of Public Liaison, kurio etminių reikalų skyriui vadovauja Linas Kojelis, ir su Baltųjų Rūmų General Counsel's skyriumi. Laukiama atsakymo iš teisingumo departamento.

— Tą pačią dieną įvyko susitikimas su kongresmanu Don Ritter iš Pensylvanijos. Jis įvyko Americans Against Defamation of Ukrainians pirmininkės Aleksandros Shwed pastangom. Jos kvietimu dalyvavo advokatai Berzins, Springer ir Žumbakis ir Americans for Due Process atstovės Daiva Kezienė ir Rasa Razgaitienė. Kongresmanas Ritter nesenai laišku kreipėsi į kongresmaną Rodino, kuris vadovauja House Judiciary Committee, iškeldamas OSI nusižengimus ir prašydamas oficialiai pradėti tirti OSI veiklą. Šio kongresmano akcija yra didelė dalim ukrainiečių sunkaus darbo dėka. Etninės grupės yra skatinamos kontaktuoti savo vietinius kongresmanus, kad ir jie, paremdami kongresmaną Ritter, kreiptųsi į Rodino. Taip pat svarbi akcija būtų padėkos laiška kongresmanui Ritter už jo drąsų laiška.

— Lapkričio 18 Clevelande buvo areštuotas ukrainietis John Demjanjuk, kadangi Izraelis pagal 1967 metų sutartį su Amerika pareikalavo jo išdavimo ("extradition") dėl karinių nusižengimų. Po denaturalizacijos teismo jam buvo atimta pilietybė. Balandžio mėnesį buvo pradėtas deportacijos etapas. Deportacijos byla šiuo metu sustabdyta, belaukiant teismo sprendimo dėl Izraelio prašymo. Teisėjas yra tas pats, kuris darė sprendimą atimti Demjanjuk pilietybę.

— Demjanjuk byla yra sukėlus didelį susidomėjimą Amerikos spaudoj. Gynybos advokatai teigia, kad liudininkai melavo, kad dokumentai buvo falsifikuo-

ti ir buvę KGB globoj. Tai aprašė Cleveland Plain Dealer laikraštis lapkričio 27 laidos pirmo puslapio straipsny, pavadiname "Demjanjuk: žudikas sargas ar nekalta auka?" Tame pačiame numery aprašomas kroatas Jerome Brentar iš Clevelando, kuris savo asmeniškam lėšom padeda užmokėti Demjanjuk gynybos išlaidas, nes jis yra įsitikinęs jo nekaltumu. II-ojo pasaulinio karo metu Brentar tarnavo Amerikos kariuomenėj. Po karo jis grįžo į Europą ir dirbo su Jungtinių Tautų International Refugee Organization. Cituojam jo pasisakymą: "Sovietai mirtinai bijo ukrainiečių tautiškumo. Jie nori parodyti, kaip jie sugeba panaudoti mūsų valdžios įstaigas atlikti savo purvinam darbui".

— Gruodžio 1 The Washington Times laikraštis pasirodė straipsnis, pavadinamas "Nacių medžioklė vadovaujant KGB". Jo autorius yra plačiai žinomas Patrick Buchanan, kurio skyrius pasirodo 125-juose Amerikos laikraščiuose. Jame vėl figūroja Demjanjuk byla. Straipsnis sustoja prie Frank Waluš gėdingai prarastos bylos, apsaoko teisėjo sprendimą Juozo Kungio byloj ir cituoja Izvestijos straipsnį, kuriame sovietai pabrėžia, kad jų tikslas karo nusikaltimų bylose yra apsaugojimas jų valstybės interesų. Straipsnis baigiasi klausimu: "Kodėl medžiaga, parūpinta KGB prieš natūralizuotus Amerikos piliečius, kurie yra pasišventę sovietų valstybės priešai, nėra mūsų teisingumo departamento traktuojama kaip neobjektyvi?"

— Tą pačią popietę per populiarų radijo programą Washingtonė The Buchanan-Braden Talk Show buvo paskirta valanda šiai temai. Šis Buchanan yra anksčiau minėto straipsnio autorius. Programos metu kalbėjo Demjanjuk advokatas Mark O'Connor ir veteranas Washingtono žurnalistas Warren Rogers, kuris yra plačiai šią temą išnaginėjęs ir kurio straipsnis "KGB: teisingumo departamento padėjėja" pasirodė pava-sarj Philadelphia Inquirer laikrašty.

— Individai ir grupės skatinami reaguoti į pasirodžiusius straipsnius. Americans for Due Process Inf.

NUOTAIKINGA PLOKŠTELĖ

Dainuok ir šok. J. Nakutavičiaus su Dana Summers-Struigaite, palydint orkestrui "Lietuva", įdainuota: Ateisiu, mergužele, ateisiu, Sapnų piliis, Krinta lapai, Myliu, Fernando karčiama, Kur gimtinė mylima, Pirmosios gelės, Ispaniškos akys. O kam gi tu pabeldei, Gera būti žmogum. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

— Ši ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, naujausios lietuviškos knygos ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Giliaus liūdesio nusiaubti mirus garbingajam Lietuvos Diplomatinijos Šefui

A.A. STASIUI LOZORAČIUI,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo brangaus velionio našlei Vincentai, sūnums Stasiui ir Kazimierui, visiems artimiesiems bei mūsų diplomatinės tarnybos nariams.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Lietuvos Diplomatinijos Šefui, Ministeriui STASIUI LOZORAČIUI

mirus, gilią užuojautą žmonai Vincentai, sūnums Stasiui ir Kaziui bei visoms Nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybėms ir konsulatams reiškia

JAV LB KRAŠTO VALDYBA

A.A. STASYS LOZORAITIS 1898 - 1983

Lietuvos Respublikos vyras: Užsienio reikalų ministris (1934 - 1938), Lietuvos nepaprastas pasiuntinys ir Igalotas ministris Italijoje (1939 - 1940), Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos užsienyje šefas (1940 - 1983).

Lietuvių tauta pagarbiai prisimena ir liūdi netekus iškilias valstybininko.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė reiškia nuoširdžią užuojautą velionio žmonai P. Vincentai Lozoraitienei, sūnui, Lietuvos atstovui prie Šv. Sosto, Stasiui Lozoraičiui, jr., sūnui Kaziui Lozoraičiui su šeima, ir visiems giminiams bei artimiesiems.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA

Pranešu giminiams, draugams ir pažįstamiems, kad 1983 m. gruodžio mėn. 9 d. po ilgos ir sunkios ligos, širdies smūgio ištiktas, Londone, Kanadoje, mirė mano brolis

ANTANAS JONYNAS.

Palaidotas gruodžio 14 d. Londono kapuose, Kanadoje, prie savo žmonos, kuri mirė 1964 m. Paliko suaugę dukterė Daila ir sūnus Valdotas, abu gyvena Kanadoje.

Velionis buvo gimęs 1911 m. kovo 17 d., baigė Kybartų gimnaziją, Karo Mokyklą, ir ekonomijos mokslus Vytauto Didžiojo universitete Kaune.

Dail. Vytautas K. Jonynas

A.A. PETRUI PUSNIKUI

mirus, jo pusbroj Kazimierą Bačauską, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

E. J. Sirusai

A.A. ANTANUI BALČIŪNUI

staiga mirus, jo žmoną Mariją, seserį Barborą Armonienę ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Kun. Juozas Pragulbickas
Kun. Antanas Račkauskas

A.A. ANTANUI BALČIŪNUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai Marijai.

Dr. Regina ir Kazys Čiurliai

MARIJĄ BALČIŪNIENĖ,

buvusią LB New Jersey apygardos valdybos narę, mirus jos brangiam vyrui Antanui Balčiūnui, nuoširdžiai užjaučia LB New Jersey apygardos valdyba:

Algis Alinskas
Arūnas Bitėnas
Rimantas Bitėnas
Kazys Jankūnas
Emilija Jurevičiūtė
Julius Veblaitis.

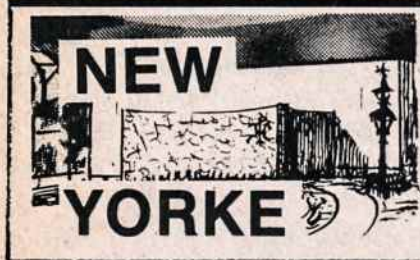
Mielam bičiuliui

A.A. ANTANUI BALČIŪNUI

mirus, jo žmoną Marytę, seseris Barborą ir Emiliją, broj Juozą ir kitus gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Petras ir Albina Normantai
Lou ir Regina Balsiai
Vytautas ir Lina Kavoliai
Kazys ir Eugenija Kasperianai
Antanas Kasperianas
Jonas ir Judita Kasperavičiai

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros židiny šį savaitgalį: sausio 8, sekmadienį, Maironio lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė ir vaidinimas.

Darbininko redakcija dėkoja už gautus švenčių sveikinimus, linkėjimus ir dovanas.

Maironio lituanistinės mokyklos žiemos šventė — kalėdinė eglutė su vaidinimais bus sausio 8, šį sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros židinyje. Atvažiuos Kalėdų senis su dovanomis vaikams, veiks vaikų ir suaugusių loterijos. Visi mokyklos bičiuliai kviečiami dalyvauti.

Eugenijos Kezienės 75 metų sukakties puota bus sausio 8, sekmadienį, 12:30, tuoj po sumos, Apreiškimo parapijos apatinėje salėje. Bus ir įvairi programa, kurioje dalyvauja Paulius Jurkus, Vytautas Strolia, Vitalis Žukauskas, Harmonijos kvartetas ir brolių Kezių orkestras. Puotą rengia visi jos vaikai.

Klaipėdos prisijungimas prie Lietuvos bus paminėtas sausio 14, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros židinio mažojoje salėje. Kalbą pasakys Ieva Jankutė, Martyno Jankaus, Mažosios Lietuvos patriarcho, anūkė, dainuos solistas Stasys Citvaras. Rengia šauliai, jiems talkina ramovėnai, birutėnės, Mažosios Lietuvos Bičiuliai.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje mišios būna šeštadienio vakare 6:30, sekmadieniais 8, 9:30 ir suma 11 val. Savaitės dienomis mišios būna 8 ir 8:30 v.v.

Antanas Jonynas, dailininko Vytauto K. Jonyno brolis, gyvenęs Londone, Ont., Kanadoje, mirė gruodžio 9. Palaidotas gruodžio 14 Londone. Žmona buvo mirusi 1964. Liko dukra Dalia ir sūnus Vaidotas. Buvo gimęs 1911 kovo 17, baigęs Kybartų gimnaziją, Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakulteto ekonomijos skyrių, Karo mokyklą, tarnavo Pieno centre Kaune.

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 7, šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Beethoveno opera "Fidelio". Pagrindiniai solistai: Marton, Vickers, Mazura. Diriguoja Tannstedt. Sausio 14, kitą šeštadienį, bus transliuojama "La Boheme".

Ministerį Stasį Lozoraitį gražiai paminėjo New York Times gruodžio 28 dienos laidoje. Sutrauktai surašyta visi svarbieji ministerio darbai ir datos, tiksliai surašyti ir likę šeimos nariai.

KLAIPĖDOS KRAŠTO

61-rių metų prie Lietuvos
 Prisijungimo minėjimas
 bus sausio 14, šeštadienį, 6 v.v.
 Kultūros židinio mažojoje salėje
 PROGRAMOJE:

Invokacija — TĖV. LEONARDAS ANDRIEKUS, OFM
 Sveikina Lietuvos Gen. konsulas A. SIMUTIS

LB N.Y. apygardos pirm. A. VAKSELIS

Šaulė VIDA JANKAUSKIENĖ skaito 1918 lapkričio 30 Tilžėje įkurtos Prūsų Tautinės Tarybos aktą ir Martyno Gelžinio straipsnio ištraukas. Paskaitą skaito IEVA JANKUTĖ, Martyno Jankaus anūkė

MENINĖJE DALYJE

Dainuoja solistas STASYS CITVARAS
 Akomponuoja muzikas VIKTORAS RALYS

Po programos — pabendravimas
 įeinant aukojama

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia:

LŠST SIMO KUDIRKOS KUOPA NEW YORKE
 LKVS RAMOVĖS N.Y. SKYRIUS
 DLK BIRUTĖS DRAUGIJOS N.Y. SKYRIUS
 MAŽ. LIETUVOS REZISTENCIJOS SAJŪDIS
 MAŽ. LIETUVOS BIČIULIŲ DRAUGIJA

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ ATLANTO PAKRAŠČIO SUVAŽIAVIMAS

Gruodžio 18 Kultūros židinyje vyko Lietuvių Fronto Bičiulių Atlanto pakraščio sambūrių suvažiavimas. Dalyvavo New Yorko, Philadelphijos, Waterburio ir Juliaus Būtėno — New Jersey sambūriai.

Mišios už a.a.
 dr. Br. Radzivaną

Vienuolyno koplyčioje 1 val. buvo mišios už dr. Bronių Radzivaną, veiklų Liet. Fronto bičiulį, kuris mirė prieš 5 metus. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, prisimindamas velionį ir išryškindamas LF bičiulių veiklą visuomeniniame gyvenime. Žmonių buvo pilna koplyčia.

Tuoj po pamaldų mažojoje salėje buvo bendri pusryčiai, gražiai ir tvarkingai paruošti. Čia dalyvavo suvažiavimo dalyviai ir svečiai.

Darbo posėdis

Mažojoje salėje darbo posėdis prasidėjo 2:30 v. Jį atidarė New Yorko sambūrio pirmininkė Renata Alinskienė ir pakvietė centro valdybos pirmininką Balį Raugą. Šis savo kalboje prisiminė rytinio pakraščio bičiulių suvažiavimus. Jie buvo pradėti 1951. Prieš dešimtį metų tie suvažiavimai nutrūko. Dabar vėl atgaivinami.

Prisiminti ir tylos bei susikaupimo minute pagerbti šio Atlanto pakraščio mirę bičiuliai: iš New Yorko — J. Brazaitis, dr. Br. Radzivanas, J. Šlepetys, A. Maceika, iš Philadelphijos — K. Gasparėnas, A. Gaigalas.

Toliau posėdžiui pirmininkauti pakvietė Antaną Sabalį, sekretoriauti — dr. Albina Šmulskytė. Į prezidiumą pakviesti ir sambūrių pirmininkai. Pirmiausia pranešimus padarė sambūriai: Juliaus Būtėno sambūrio — V. Vaitiekūnas,

Vladas Kalytis, Great Neck, N.Y., atnaujindamas Darbininko prenumeratą, švenčių proga atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū.

W. Markalonis, Reynoldsville, Pa., apmokėdamas metinę Darbininko prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Ačiū labai.

Ryšium su šv. Kazimiero metais Darbininko administracija praneša, kad dar turi prof. Zenono Ivinskio parašytą knygą "Šv. Kazimieras". Knyga buvo išleista 1955. Išleido Darbininkas, 222 psl., gausiai iliustruota. Kaina 4 dol. Kreiptis į Darbininko administraciją. Persiuntimui pridėdamas 1 dol.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Darbininko kalendorius 1984 metams išsiuntinėtas visiems skaitytojams. Kas norėtų įsigyti daugiau egzempliorių, prašomi atsiųsti po 2 dol. išlaidom padengti. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Eglė Vainius, Real Estate parduotuvė, dirba su R. T. Real Estate Agency, Inc., Bay Head, New Jersey. Tel. 295-9700 (namų tel. 295-8493). E. Vainienė priklauso prie South Monmouth ir Ocean County Multiple Listing Service. Įstaigų kreipiantis paminėti, kad norite būti E. Vainienės klientais.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

New Yorko — R. Alinskienė, Philadelphijos — V. Volertas, Waterburio — M. Paliulienė. Išsamų pranešimą padarė centro valdybos pirmininkas B. Raugas, paliesdamas bičiulių sambūrių veiklą, "Į Laisvę" žurnalo leidimą, Centro valdybos sekretorius E. Binkis paskaitė suvažiavimo Dainavoje nutarimus.

Patį įdomiausią pranešimą padarė Daiva Kezienė apie OSI veiklą, jų keliamas bylas, teismo procesus. Kalbėjo labai sugestyviai, gerai pažindama tuos reikalus ir kviesdama visus prisidėti auka, kad visos bylos būtų laimėtos.

Apie Baltų lygos veiklą pranešimą atsiuntė iš Los Angeles J. Kojelis. Pranešimą perskaitė centro valdybos narė Marija Raugienė. Į Laisvę fondo reikalais pranešimą padarė dr. A. Šmulskystis.

Posėdžio programa buvo didelė ir apkrauta, vos užteko laiko numatytiems klausimams paliesti. Platesnėm diskusijom jau laiko nebeužteko, nes tuoj reikėjo pradėti literatūrinę popietę.

Prisimintas
 prof. J. Brazaitis

Literatūrinė popietė prasidėjo 5 val. Ji buvo skirta prof. Juozui Brazaičiui prisiminti ryšium su jo leidžiamais raštais. Neseniai pasirodė ketvirtas tomas.

Popietei vadovavo Paulius Jurkus. Jis išryškino mintį, kaip prof. J. Brazaitis visą savo gyvenimą skyrė Lietuvai. Prisiminė Darbininko redakcijoje praleistus metus, dabar išleidžiamus raštus.

Salėje buvo pakabinta didelė profesorius nuotrauka, kuri nuolat kabo Darbininko redakcijoje. Ant stalo buvo padėta 3 Darbininko didžiuliai tomai. Vienas tomas buvo tuoj metų, kai prof. J. Brazaitis pradėjo dirbti Darbininke, antras profesorius mirties metų, trečias iš vidurio. Tie trys tomai simbolizavo jo 22 metų darbą Darbininke. Ant tų tomų buvo padėti dabar leidžiami jo raštai — iš viso 4 tomiai. Visa buvo perjuosta gražia lietuviška juosta, kuri simbolizavo profesorius lietuvišką kūrybą ir atsidavimą Lietuvai.

Po įvado Vytautas Volertas originaliu ir šmaikščiu žodžiu apibūdino dr. Juozą Girmių, šios dienos paskaitininką, jo minčių gilumą, jo filosofiją.

Dr. Juozas Girmius rašo monografiją apie prof. J. Brazaitį. Ją paskaita ir buvo paimta iš to darbo. Paskaitė vieną skyrių — prof. J. Brazaitis literatūros mokslininkas.

Parašyta su dr. J. Girmiu būdingu kruopštumu, giliai pajaučiant turinį ir formą. Kalbėjo apie valandą, ir niekam nepabodo. Tikrai buvo miela klausytis tos akademinės, puikios paskaitos.

Koncertinė dalis

Po trumpos pertraukos buvo koncertinė dalis. Čia Julius Veb-laitis smuiku pagrojo šiuos dalykėlius: Svajonė — Robert Schumann, Angelų serenada — Georg Braga, Gulbė — Saint Saens, Meilės skausmas — Fritz Kreisler, Humoreska — Anton Dvorzak, Serenada — Franz Schubert, Menuetas — Boccherini. Jam akomponavo muzikas Viktoras Ralys.

Koncertas buvo jausmingas ir patrauklus, atliktas su įsijautimu ir su meile muzikai.

Baigiant programą, padėkota visiems dalyviams. Paskui buvo kavutė. Visas vakšes surengė ir suvažiavimą globojo New Yorko sambūris. Ir pats suvažiavimas ir popietė buvo tvarkinga ir giliai turininga. (p.j.)

Parduodamas dviejų miegamųjų butas - condominium. Seminole, Fla. Gerame stovyje ir prie krautuvų-bankų, kur patogu senesniem žmonėm pasitarauti. Tel. 1-813-360-3553.

Apreiškimo parapijos žemutinės salės virtuvėje linksmos šeiminkės. Iš k. — Eugenija Kezienė, kuri daug kam patarnauja savo surengtom vaikšm; toliau jos talkininkės: Ona Barauskienė, Uršulė Povilaitienė, Vitalija Šližienė ir Zuzana Barvydas. Už šeiminkių — Zenonas Jūrys. Nuotr. Vyto Alksinio

HARMONIJA GIEDOJO ŠV. PATRIKO KATEDROJE

Šiomet prieš Kalėdų šventes New Yorko vyko daugybė koncertų. Koncertavo chorai, solistai, instrumentalistai, orkestrai. Koncertai vyko bažnyčiose, salėse, aikštėse, įmonėse, mokyklose.

Toks didelis koncertas buvo gruodžio 21, trečiadienį, ir Šv. Patriko katedroje. Koncertas buvo pavadintas "A City Singing at Christmas".

Atrankos būdu buvo pakviesta bent keli chorai ir pučiamųjų orkestras, kuris grojo besikeičiant programom, palydėjo ir bendras giesmes. Grojo ir vargonai. Dalyvavo Šv. Patriko katedros choras, 44-tos mokyklos choras ir alumnai, New Yorko ispanų choras, Šv. Pankro bažnytinis vyrų ir berniukų choras, Harmonijos kvartetas, Jungtinių Tautų dainininkai, pabaigoje New Yorko gimnazijų jungtinis choras, kurį sudarė per 200 asmenų. Buvo ir solistų.

Harmonijos kvartetas koncerto rengėjam buvo pasiūlytas. Tada Harmoniją pakvietė audicijai. Rengėjai labai įvertino Harmonijos pajėgumą ir muzikalumą ir leido atlikti net penkias giesmes.

Programa buvo taip sutvarkyta, kad prie presbiterijos krašto stovėjo programą atliekančioji grupė. Gi už jų prie didžiojo altoriaus jau grupavosi kitas choras. Pirmąjį besitraukiant, tuoj atėjo antras choras. Taip buvo sutaupta daug laiko.

Lietuvių vienetas pakeitė didoką vyrų ir berniukų chorą. Lietuviai buvo apsiėmę kaip iškilmingam koncertui — formaliai. Jų giedojimą pianu palydėjo vieneto akompaniatorius Matas A. Yatkas.

Harmonija dvi giesmes pagiedojo lietuviškai: Tyliąją naktį, Linksma giesmė, abi Naujajai. Angliškai atliko: The Cradle Hymn, Gesu Bambino, Ave Maria — Gounod-Bach.

Publika labai jautriai išklausė lietuviško giedojimo ir nuoširdžiai jiems plojo. Vienetas padarė gražų, šventišką įspūdį savo jaunatve, savu žvalumu.

Vienetą sudaro: Astra Butkutė — sopranas, Birutė Ralytė — Malinauskienė — altas, Viktoras Ralys — baritonas, Petras Tutinas — bosas.

Visas koncertas užtruko pusretros valandos. Katedra buvo pilnutėlė. Čia prisiminė Šv. Rašto žodžiai, kad visos tautos ir visos rasės garbins Viešpatį. Toks ir buvo šis koncertas.

Koncerte lietuvių buvo apie 20-30. Po koncerto visi susirinko

Dr. Vytautas ir Valerija Avizoniai sveikina Tėvus Pranciškonius ir visus savo bičiulius Šv. Kalėdų proga ir linki laimingų Naujų Metų visiems.

ko į Berkshire viešbučio vieną kambarį, kur buvo surengtas pasisvečiavimas su vienetu ir visais lietuvišiais. Dalyvavo ir pora amerikiečių, kurie mezgė ryšius su katedra. Pasidžiaugta, kad tokioje garsioje katedroje atsistojo ir lietuviškos meniškos patijos ir buvo tinkamai įvertintos. Vienas amerikiečių svečių pranešė, kad Harmonija tikrai bus pakviesta ir kitais metais dalyvauti kalėdiniam koncerte, nes kvartetas yra aukšto lygio ir pajėgus. (p.j.)

ELIZABETH, N.J.

Kalėdų eglutė

Čia veikianti šeštadieninė Vinco Kudirkos mokykla gruodžio 17, šeštadienį, šv. Petro ir Povilo parapijos mokyklos patalpose surengė savo mokinių paruoštą kalėdinę eglutę. Jos programos pasiūlyti susirinko visi su šia mokykla tiesioginių reikalų turį mokytojai, mokinių tėvai ir keletas apylinkės lietuvių su parapijos klebonu kunigu Petru Zemeikiu ir jo padėjėju kunigu Juozu Pragulbicku.

Programą pradėjo šios mokyklos mokinė Monika Šernaitė, pasveikindama susirinkusius šiltu žodžiu ir pakviesdama eilėraščių deklamuojuos: Gailutė Kligytė, Liną Melinytę ir Vincą Sruoginį, kurių kiekvienas padeklamavo po gražiai išmoktą eilėraščių.

Toliau mokyklos mokiniai suvaidino jų pačių pastangom pritaikytą ir jų padarytom dekoracijom pajvairintą vaidinimą "Kaip pikėčiurną pavogė Kalėdas". Vaidinimui pagrindą sudarė Dr. Seuss pasaka "How the Grinch stole Christmas". Vaidinime dalyvavo: Rasa Kligytė, Kristina Sruoginytė, Vydas Matonis, Mark Raugas, Andrius Sruoginis ir Tomas Šernas, o pasakotojų vaidmenis atliko Ramunė Kligytė ir Monika Šernaitė. Gana ilgus eilėraštinis monologus be jokių sutrikimų puikiai atliko visi vaidintojai ir pasakotojai ir už tai tenka juos visus labai pagirti.

Vaidinimo metu atsiradęs Kalėdų senelis visus vaikus apdailijo dovanėlėmis. Šiose "apeigose" dalyvavo ir pora šeštadieninės mokyklos dar nelankančių vaikų. Už tai pagarba priklauso jų tėveliam, kurie stengiasi iš anksto supažindinti savo atžalyną su lietuviška mokykla ir jos nuotaikom. LB Newarko apylinkės valdybos pirmininkė Danguolė Didžbalienė šia proga išteikė apylinkės auką mokyklai paremti (LB N.J. apygardos valdyba šią pareigą buvo atlikusi kiek anksčiau). Būtų gražu, kad ir kitos LB apylinkės ir lietuviškos išlaikymo susirūpinusios organizacijos neužmirštų savo aukom paremti šią nedidelę, bet už išlikimą atkakliai kovojančią mokyklą.

K.J.